

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Ta lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka. Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki. Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov trobla@velike-lasce.si do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celotno podobo Troble.

Letnik 30, številka 1, 31. januar 2024.

Izhaja sedemkrat letno; gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.615 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorni urednik: Luka Jakše.

Uredniški odbor: Angelca Petrič, Dragica Heric, Nika Možek in Miha Andolšek.

Lektoriranje: Jezični dohtarček, s. p. (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: Tadej Bavdek

Tisk: Luart, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla,

Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70

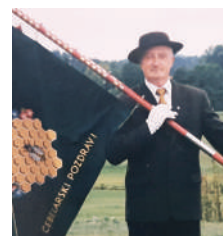
E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide 27. marca 2024; prispevke je treba oddati do 13. marca 2024.

KAZALO

Uvodnik	3
Občinske strani	4
Iščemo voznike prostoferja	4
Obnova lesene fasade Temkove žage na Trubarjevi domačiji	5
Izročitev zbranih dobrodelnih sredstev	6
Uspešen zaključek Festivala božičnega kruha	7
Tradicionalni koncert ob Dnevu samostojnosti in enotnosti	8
Center za krepitev zdravja se predstavi	10
Intervju: Janez Pavlin	11
Podjetništvo	14
Zgodba o podjetniški vztrajnosti in srčnosti	14
Kaj se sploh še splača v kmetijstvu?	16
Boris Škulj ne pozna odgovora "tega se ne da narediti"	18
Kultura	20
Tradicionalno 28. medobčinsko srečanje harmonikarjev "Turjaški harmonikar"	21
Ali imajo naši starši prav?	23
Projekt Trubar	24
Na Trubarjevini se rojeva Trubarjev stol	25
- Pogovorni večeri z zanimivimi gosti	25
Berem, bereš, beremo	26
Intervju: Lara Nedeljković	28
Adl o tem in onem	31
Ob Nejčevi obletnici	32
Šola in vrtec	34
Ob praznovanju 70-letnice vrtca Sončni žarek	34
Praznični december v vrtcu	36
Najini recepti: Mija in Jure	38
Iz velikolaškega okraja:	
O rihtah in domačih pridelkih	40
Dogodki in društva	42
Manjkal je le sneg	46
Jubilant 90-letnik Anton Žužek - prijatelj, lovec, čebelar	48
Razstava in ocenjevanje poprtnikov	48
Duh Taizeja zavel tudi do Velikih Lašč	50

Zagnano v 2024

Prvo leto tega mandata je končano. Z optimizmom zrem v novo leto, v katerem smo si zadali konkretne načrte oziroma projekte, ki jih bomo glede na finančne zmožnosti tudi izpeljali. Za izpeljavo teh načrtov sta bila konec decembra na občinskem svetu soglasno sprejeta proračuna za leti 2024 in 2025.

Kmalu bomo objavili javno naročilo za izbiro izvajalca gradnje prizidka kuhinje in renovacijo starega dela OŠ v Velikih Laščah. To bo finančno in tehnično najzahtevnejši projekt v tem mandatu. Poleg tega smo se prijavili na razpis Fundacije za šport za prenovo igrišča pri OŠ Primoža Trubarja. Če bomo na razpisu uspešni, bomo s prenovo igrišča pričeli že letos poleti med šolskimi počitnicami. Hkrati poteka proces pridobivanja uporabnega dovoljenja za novo kotlovnico, ki bo na sekance ogrevala osnovno šolo, telovadnico, vrtec in prostore glasbene šole v Velikih Laščah. Po pridobitvi uporabnega dovoljenja bomo izdelali končno poročilo in vložili zahtevek za pridobitev s sklepom že dodeljenih nepovratnih sredstev Eko sklada.

Poleg tega smo povišali sofinanciranje za nakup šolskih potrebščin za šoloobvezne otroke. Od septembra naprej imajo vsi otroci, ki obiskujejo vrtec v naši občini, na voljo brezplačne plenice. Uvedli smo tudi štipendije za deficitarne poklice ter za nadarjene študente in dijake. Letos smo podelili prvih 6 štipendij.

Letos imamo v načrtu začetek večje prenove zdravstvene postaje v Velikih Laščah. V pripravi je tudi projekt vzpostavitve Dnevno varstvenega centra za starejše na Karlovici, ki ga bomo prijavil na razpis LAS-a. Napeli bomo vse sile, da bomo že jeseni pričeli z izvajanjem dnevnega varstva starejših.

Dejstvo je, da se je v preteklih letih premalo vlagalo v vodovodna omrežja in vodne vrtine, zato

bomo v tem letu tej problematiki namenili veliko energije, časa in sredstev. Trenutno čakamo na odobritev sofinanciranja vodovodnega odseka Mala Slevica – Dvorska vas – Podkraj – Prilesje. Takoj, ko prejmemo sklep, bomo objavili javno naročilo za izvedbo del. Podpisali smo pogodbo za novo vodno vrtino za Rutarsko planoto. Izvedba del se bo začela takoj, ko bo to omogočalo vreme. Pričeli smo z obnovo vodovodnega odseka od Stop proti Robu; letos bomo obnovili še preostali del omenjenega vodovodnega odseka. Po dolgih letih čakanja ima vas Gradišče pri Robu končno nov vodovodni sistem s hidrantnim omrežjem.

Aktivni bomo še na številnih drugih projektih. Tako bo po vseh zapletih do konca meseca marca končan prizidek (leseni objekt) k sušilnici sadja na Gradežu. Ob koncu šolskega leta bodo gasilci PGD Velike Lašče v svojo garažo pripeljali novo gasilsko cisterno GVC 2. Če bodo vsi vpleteni deležniki za to (predvsem z dajanjem soglasij), nameravamo nadaljevati z urejanjem varne poti v šolo, kar pomeni dokončanje pločnika na relaciji Gradež – Turjak, urejanje avtobusnih postajališč in omejitev hitrosti ter ureditev prometne signalizacije na nevarnih odsekih.

Čeprav pri več kot 150 kilometrih občinskih cest ni videti, smo doslej vložili ogromno denarja za vzdrževanje in obnovo cest. Zavedam se problematike naših cest, zato smo že v letošnjem proračunu namenili več sredstev za asfaltiranje. A treba se je zavedati finančnih omejitev. Če bi namreč hoteli v 12 letih obnoviti vse naše že asfaltirane ceste, bi vsako leto potrebovali skoraj 2 milijona evrov samo za ta namen, torej skoraj polovico proračuna na leto le za asfaltiranje.

V preteklem letu smo po moji oceni naredili kar precejšnje premike, kar se tiče načrtovanja

dolgoročnih projektov. Med te zagotovo spada nakup zemljišča za športni park. Z Ministrstva za kulturo je prišla dobra novica, da je pridobljeno gradbeno dovoljenje za celovito obnovo gradu Turjak s parkom in pripadajočimi pristavami. Dela se bodo pričela v mesecu avgustu in morajo biti končana najkasneje do konca junija 2026.

Končno smo dobili tudi najemnika za lokal na Turjaku, ki bo odprl svoja vrata najkasneje konec meseca marca. Povečali smo tudi sredstva za sofinanciranje programov v malo gospodarstvo, kar bo pripomoglo k podjetniški klimi v občini. Veseli me tudi, da smo v dobrih odnosih s sosednjimi občinami oziroma župani in županjami, kar bo okrepilo gospodarske, kulturne in druge odnose med občinami.

Organizirali smo tudi dobrodelni koncert za pomoč ob poplavih. Zbrani znesek smo namenili občini Ljubno ob Savinji. Od občanov zbrani znesek na božično-novoletnem koncertu smo namenili OŠ Ljubo Šerčer v Kočevju in družini z Rašice, ki jim je požar uničil dom. Še enkrat iz srca hvala vsem donatorjem, prostovoljcem, nastopajočim in vsem, ki ste pomagali na kakršenkoli način. Ko je potrebno, znamo stopiti skupaj in na to sem izredno ponosen. Čeprav smo zakorakali v mesec februar, vam želim predvsem zdravo, mirno ter uspešno leto 2024.

Matjaž Hočevar

Zbiranje pobud za spremembo namenske rabe zemljišč v občinskem prostorskem načrtu občine Velike Lašče

Obveščamo vas, da Občina Velike Lašče pričinja s postopkom zbiranja pobud za spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Velike Lašče. **Zbiranje pobud bo potekalo od 1. februarja 2024 do 5. aprila 2024.** Celotni javni poziv z gradivom za podajanje pobud je dostopen na spletni strani Občine Velike Lašče <https://obcina.velike-lasce.si>. Pobude, prejete po razpisnem roku, ne bodo obravnavane. Vsi, ki so pobude že poslali v času pred javnim pozivom, bodo pozvani k dopolnitvi pobude z oddajo na ustreznem obrazcu ter k plačilu takse. Na podlagi sprejemljivih pobud, oddanih v razpisnem roku, bomo pripravili osnutek sprememb in dopolnitev OPN Velike Lašče ter skupaj z njim na javni razgrnitvi objavili obrazložena stališča do pobud.

Javni razpis – obnova objektov kulturne dediščine za leto 2024

Občina Velike Lašče je objavila javni razpis za sofinanciranje obnove objektov kulturne dediščine v občini Velike Lašče za leto 2024. Predmet razpisa je sofinanciranje obnove objektov kulturne dediščine na območju občine. Skupna višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje, je 6.000,00 EUR. Upravičenci lahko pridobijo največ do 50 % sofinanciranja upravičenih stroškov, pri čemer je DDV upravičen strošek. **Rok za prijavo na razpis je 29. marec 2024.** Razpisna dokumentacija je na voljo na Občini Velike Lašče in spletni strani: <https://obcina.velike-lasce.si>

Javni poziv – pokroviteljstvo za leto 2024

Občina Velike Lašče je objavila javni poziv za sofinanciranje pokroviteljstva v občini Velike Lašče v letu 2024. Predmet javnega poziva je sofinanciranje projektov, dejavnosti, dogodkov, izvedenih v letu 2024, katerih pokrovitelj bo Občina Velike Lašče. Vrednost razpoložljivih sredstev za leto 2024 je 5.000,00 EUR. Javni poziv je odprt do porabe sredstev; **skrajni rok za oddajo prijav je ponedeljek, 4. november 2024.** Razpisna dokumentacija je na voljo na Občini Velike Lašče in spletni strani: <https://obcina.velike-lasce.si>.

IŠČEMO VOZNIKE PROSTOFERJA

PROSTOFER

Kaj je prostofer?

Prostofer je trajnostni vseslovenski prostovoljski projekt zavoda Zlata mreža za mobilnost starejših, ki povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz in ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov, s starejšimi aktivnimi vozniki, ki pa po drugi strani radi priskočijo na pomoč. Številni starejši imajo velike težave s prevozi, sploh če so doma zunaj mestnih središč, kjer ni razvite avtobusne mreže.

Komu je namenjen?

Namenjen je vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Prostofer omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov itd. Za prevoz pokličite na brezplačno številko 080 10 10. Rezervacijo prevoza je potrebno najaviti vsaj 3 dni pred izvedbo storitve.

Kdo je lahko prostofer?

Prostovoljni šofer je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v svojem prostem času pripravljen pomagati tistim, ki prevoz potrebujejo.

Kako postati prostofer?

Vozniki, ki želijo postati prostoferji, to sporočijo na Občino Velike Lašče na telefon 01 781 03 70 ali po elektronski pošti obcina@velike-lasce.si.

Nova ograja ob spomeniku na Karlovcici

Nika Perovšek, občinska uprava

V preteklem letu je Ministrstvo za zdravje oz. Zdravstveni inšpektorat RS izvedel poostren nadzor nad stanjem

igrišč slovenskih vrtcev. Ob pregledu igrišč v naši občini je bilo ugotovljeno, da otroško igrišče v sklopu enote vrtca na Karlovcici ne izpolnjuje pogojev ter je neskladno s Pravilnikom o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca.

V inšpekcijskem pregledu je bilo ugotovljeno, da je na prehodu do spodnjega dela igrišča spomenik padlim borcem in žrtvam vojnih in povojnih

pobojev, ob katerem so prižgane sveče. Inšpektorica je ocenila, da goreče sveče lahko predstavljajo nevarnost za otroke, saj se lahko opečejo. Zaradi navedenega neskladja s Pravilnikom je bil uporabnik pozvan k odpravi neskladja in namestitvi varovalne ograje. Tako je spomenik, ki se nahaja v širšem območju igrišča, dobil dodatno varovalno ograjo, da mimoidočim otrokom preprečuje stik s svečami.

Obnova lesene fasade Temkove žage na Trubarjevi domačiji

Nika Perovšek, občinska uprava | foto: Nika Perovšek

Konec leta nas je razveselila novica z Ministrstva za kulturo. Za obnovo fasade Temkove žage so nam namenili interventna sredstva v višini 9.000 EUR, kar predstavlja 50 % sofinanciranja investicije. Obnova je bila nujna, saj je dotrajani leseni obod podlegel letom in vremenskim dejavnikom. Dela so bila pod skrbnim nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine dokončana v preteklem letu. Po obnovi je stavba pripravljena za nadgradnjo predstavitve tehniške in etnološke dediščine s področja žagarstva. Za vsebino in interpretacijo notranjosti žage bo še naprej skrbel Javni zavod Trubarjevi kraji.

Izročili smo zbrana sredstva

Klara Varga, občinska uprava | foto: Klara Varga

Ob dnevu samostojnosti in enotnosti, 26. decembra 2023, smo organizirali že tradicionalni božično-novoletni koncert. Na koncertu smo zbirali prostovoljne prispevke za OŠ Ljubo Šercer iz Kočevja, ki jo obiskujejo tudi otroci iz naše občine in družino Žunič iz Rašice. Na koncertu je bilo zbranih 3.014,14 EUR. OŠ Ljubo Šercer smo namenili 1.300,00 EUR. Porabili jih bodo za nakup igral, ki si jih otroci želijo, ter nakup didaktičnih igrac, ki jih potrebujejo v učnem procesu. Družini Žunič pa smo namenili 1.714,14 EUR. Zbrana sredstva bodo porabili za obnovo hiše, ki je bila uničena v nedavnem požaru. Župan je zbrana sredstva izročil ravnateljici šole Barbari Poje in Tanji Žunič. Iskrena hvala vsem obiskovalcem in obiskovalkam koncerta, ki ste prispevali po svojih močeh. Znova smo dokazali, da znamo stopiti skupaj!

Zahvala OŠ Ljubo Šercer

Poslanstvo OŠ Ljubo Šercer je vzgajanje in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Pri svojem delu v ospredje postavljamo dobro počutje v šolskem prostoru, medsebojno spoštovanje in predvsem napredek vsakega posameznika ob upoštevanju njegovih značilnosti ter podporo pri vključevanju v širše in ožje socialno okolje. Delujemo z jasnim ciljem – učence opremiti z znanji za čim bolj samostojno življenje.

Uresničevanje tega poslanstva je pogosto oteženo, zato smo tako zaposleni OŠ Ljubo Šercer kot tudi učenci in njihovi starši zelo hvaležni Občini Velike Lašče, da nam pri tem pomaga. V letošnjem letu je zagotovila sredstva za izvajanje delovne terapije, ki so jo deležni učenci neposredno v šoli. Prav tako je ponovno izkazala naklonjenost skupnemu sodelovanju z akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov. Z njimi bomo kupili igrala oz. didaktične igre, s katerimi bodo učenci razvijali motoriko, socialne veščine oz. bodo pridobili raznolike izkušnje. Zato izrekamo tako Občini Velike Lašče kot tudi obiskovalcem prireditve ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ki so prispevali sredstva, iskreno ZAHVALO.

Barbara Poje, ravnateljica

Zahvala

Ko te zadane nesreča, kot je ogenj, ki zajame tvoj dom, se šele zaveš, kako pomembna je pomoč gasilcev, ljudi in človeška solidarnost. Prav to smo občutili v soboto 25. 11. 2023, ko smo utrpeli požar, za nas žalosten dan, ki si ga bomo zapomnili za vedno.

HVALA za hitro pomoč gasilcem PGD RAŠCA in PGD VELIKE LAŠČE. Prav tako se zahvaljujemo vsem sosedom, domačim, prijateljem, vaščanom in Občini Velike Lašče, skratka vsem, ki ste nam in ki nam še vedno nesebično pomagata pri odpravljanju posledic požara. Hvaležni smo vsem za pridne roke, finančno pomoč, donacije v obliki materiala in izdelkov. Vaša raznolika pomoč je ključnega pomena pri našem okrevanju od neljubega nesrečnega dogodka.

Brez vaše srčnosti, vztrajnosti in pomoči bi težko zmogli sami.

Srčna HVALA vsem in vsakemu posebej, da ste poklonili svoj čas, vložili res veliko napora in se potrudili za nas. Ganjeni smo kako si znamo ljudje pomagati v zares težki situaciji.

**Z iskrenimi pozdravi,
družina Žunič z Rašice**

TROBLA

Oglase sprejemamo na trobbla@velike-lasce.si ali po tel. **01 7810 370**. Objava malih oglasov (do 60 besed s presledki) je **brezplačna**. Cenik je dostopen na spletni strani Troble.

Uspešen zaključek Festivala božičnega kruha

Stella Vlašič, JZTK | foto: Boštjan Podlogar

Mesec december je že krepko za nami, spomini na decembrsko dogajanje pa ostajajo ... Festival božičnega kruha, ki je v Velikih Laščah postal že malodane tradicionalen, smo v Javnem zavodu Trubarjevi kraji tudi letos ponovno privedli h koncu.

Uradni pričetek festivala je bil tudi letos 3. decembra, na Ta veseli dan kulture, ki smo ga v letošnjem letu obeležili z enim prav posebnim dogodkom na Trubarjevi domačiji. Poimenovali smo ga Ta veseli dan kulture: Kulturno s Trubarjem, ko so se nam v galeriji Skedenj na domačiji pridružile ustvarjalke in rokodelke, ki sodelujejo s Trubarjevo domačijo in obenem nekatere izmed njih tudi razstavljajo v spominski trgovini v sprejemnici Trubarjeve domačije in TIC-u. Z nami so bile Tadeja Nemček (TN GlassArt), Saša Drobnič Škrjanc (Jagababa), Andreja Novak (Ninohka's), Metka Starič (Zavod Parnas) ter Zlatka Trstenjak Rampre (Literas Kaligrafija). Za pogostitev sta poskrbeli Lili Mahne s kmetije Mohor ter Sonja Ahec iz Trubar-

jeve krčme, ki nas je razvajala zokusnimi, toplimi zimskimi napitki. Za prijetno glasbeno vzdušje se zahvaljujemo zasedbi Melody Market Dua.

Decembrsko dogajanje se je nato selilo na trg v Velike Lašče, kjer smo ob spremljevalnem programu 5. decembra prižgali praznično osvetlitev. Adventne tržnice, kjer so razstavljali lokalni ponudniki, so tudi letos potekale ob koncih tedna, in sicer ob petkih in sobotah. Letos se nam je glede vremena na srečo vse zelo uspešno izšlo. Vse termine adventnih tržnic smo uspeli izpeljati brez težav. Nekoliko večji izziv nam je predstavljala postavitve stojnic na večeru Rocktronice, a se za iskreno pomoč zahvaljujem fantom Mladinskega društva Vrt, glavnim organizatorjem

Rocktronice, ki so se ponudili za pomoč. Naj omenim, da je decembrska izvedba le-te zelo dobra ideja in upam, da se bo to ohranilo tudi v prihodnje.

Zelo dobro so bile obiskane otroške predstave za otroke in pravljичne urice, tradicionalna razstava jaslic na Gradežu, pohodi krajevnih odborov in božično novoletni koncert v Športni dvorani Velike Lašče, kjer so letos gostovali Sodaški tamburaši, Potoški fantje, Nastja Gabor in Ansambel Dolenskih 5.

Festival božičnega kruha se je letos zaključil 7. januarja, ko je bil zadnji dan odprtja razstave jaslic na Gradežu. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste dali svoj doprinos pri oblikovanju in realizaciji programa. Do prihodnjic!

Tradicionalni koncert ob dnevu samostojnosti in enotnosti

Nika Perovšek, občinska uprava | foto: Boštjan Podlogar

Dan samostojnosti in enotnosti smo tradicionalno obeležili z Božično-novoletnim koncertom. Na Štefanovo, 26. decembra zvečer, so obiskovalci ponovno napolnili športno dvorano v Velikih Laščah in dokazali, da za dober namen ni težko prispevati.

Danijela Gruden je povezovala koncert.

Komorna skupina Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče.

Gostitelj koncerta, župan Matjaž Hočevar, je nagovoril vse obiskovalce in zaželel lepe praznike.

V pestrem glasbenem programu so nastopili učenci Glasbene šole Ribnica: komorna skupina pod vodstvom Majde Kokošinek in zasedba klarinetov pod vodstvom Vanje Tomca. Pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče z zborovodjo Vito Mekinda je pripravil

prijetno presenečenje in zapel z Nastjo Gabor. Prisluhnilo smo še Potoškimi fantom, Ansamblu Dolenjskih 5 in Sodraškimi tamburašem. Večer je povezovala Danijela Gruden.

S prostovoljnimi prispevki smo zbrali 3.014,14 EUR za družino, ki je v požaru utrpela večjo škodo, ter za Osnovno šolo Ljubo Šerčer iz Kočevja, kamor hodijo v šolo tudi naši otroci.

Sodraški tamburaši

Nastja Gabor s kitaristom

Vokalna skupina Potoški fantje

Župan Matjaž Hočevar je nagovoril zbrane

Pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Ansambel Dolenjskih 5

Center za krepitev zdravja se predstavi

Brigita Caserman, dipl. m. s., vodja CKZ, Center za krepitev zdravja ZD Ribnica | foto: Boštjan Podlogar

V Zdravstvenem domu dr. Janeza Oražma Ribnica je s 1. 9. 2023 začel z delom Center za krepitev zdravja (v nadaljevanju CKZ). CKZ je samostojna enota v zdravstvenem domu, ki zagotavlja dejavnosti promocije zdravja. Center za krepitev zdravja ZD Ribnica deluje v štirih občinah: Velike Lašče, Loški Potok, Sodražica in Ribnica.

Ekipo CKZ sestavljajo diplomirana medicinska sestra, dietetik, kineziolog, fizioterapevt in psiholog. Strokovnjaki v CKZ izvajamo strukturirane in standardizirane zdravstveno vzgojne, psihoedukativne obravnave in individualna svetovanja ter aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih skupnostih za prebivalce vseh starostnih skupin v omenjenih občinah.

Namen Centra za krepitev zdravja je seznanjanje oseb s pomenom zdravega življenjskega sloga za ohranjanje in krepitev zdravja, preprečevanje nastanka kroničnih nenalezljivih bolezni in kakovostnejše življenje s kronično nenalezljivo boleznijo. Dodatno v CKZ tudi posredujemo strokovne informacije, učimo veščine in nudenje podpore ter pomoč za prepoznavanje in obvladovanje dejavnikov tveganja, kot so zvišan krvni tlak, zvišane maščobe in zvišan krvni sladkor v krvi. Izpostavljamo nudenje podpore za dolgotrajno spremembo življenjskih navad in krepitev duševnega zdravja, ki posledično vodi do boljšega počutja in zdravja.

V CKZ potekajo:

- **aktivnosti v obdobju:** priprava na porod in starševstvo ter varna vadba v nosečnosti;
- **aktivnosti za otroke, mladostnike in njihove starše:** vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov, vzgoja za ustno zdravje, individualno svetovanje za otroke in mladostnike;
- **aktivnosti za odrasle:** program za krepitev zdravja odraslih (delavnice) ter individualna svetovanja za odrasle;
- **aktivnosti v lokalnih skupnostih:** predstavitve in delavnice na dogodkih.

V Center za krepitev zdravja lahko pridete samostojno po predhodnem dogovoru z nami, in sicer na podlagi informacij, ki ste jih pridobili na dogodku v lokalni skupnosti, na spletu, v lokalnih medijih, od znancev, sorodnikov. Lahko vas usmeri osebni izbrani zdravnik oz. diplomirana medicinska sestra iz referenčne ambulante po opravljenem preventivnem pregledu, napotitvi zdravnika specialista ali psihologa v zdravstveni dejavnosti.

S sodelovanjem v občinah in lokalno skupnostjo se trudimo doseči vsakega posameznika ne glede na starost ali socialni status. Z našim skupnim de-

lovanjem lahko oblikujemo bolj zdravo prihodnost za vse nas. Zahvaljujemo se Občini Velike Lašče za podporo in sodelovanje pri izvajanju delavnic na lokacijah v Velikih Laščah.

V sodelovanju z Občino Velike Lašče smo za vas, občane Velikih Lašč, pripravili brezplačne delavnice. Zaradi lažje organizacije priporočamo, da nas predhodno obvestite o udeležbi. Poleg spodaj navedenih delavnic se lahko po predhodnem dogovoru z nami udeležite tudi drugih brezplačnih delavnic ali individualnih svetovanj, ki jih organiziramo za občane Občine Velike Lašče. Lepo vabljeni!

28. 2. 2024: **Živim zdravo**, izvaja dipl. med. sestra, 8:00 – 10:00, Levstikov dom

28. 2. 2024: **Kako načrtovati zdrav obrok?**, izvaja dietetik, 8:00 – 10:00, Levstikov dom

27. 3. 2024: **Zvišane maščobe v krvi**, izvaja dipl. med. sestra, 8:00 – 10:00, Levstikov dom

27. 3. 2024: **Miti in resnice o prehrani**, izvaja dietetik, 8:00 – 10:00, Levstikov dom

24. 4. 2024: **Zvišan krvni tlak**, izvaja dipl. med. sestra, 8:00 – 10:00, Levstikov dom

24. 4. 2024: **Preveč soli škodi**, izvaja dietetik, 8:00 – 10:00, klubska soba

Spremljajte nas na Facebooku ali Instagramu:

CKZ – Center za krepitev zdravja Ribnica ali nam pišite na ckz@zdr Ribnica.si

intervju:
Janez Pavlin

»Pri nas se vse dogaja prepočasi zaradi birokratskih in drugih ovir«

Luka Jakše | foto: osebni arhiv

Dolgoletni župan občine Videm-Dobropolje nam je predstavil svoje izkušnje z državnimi birokratskimi mlini, načrti za prihodnost in možnosti sodelovanja z velikolaško občino. Ključna je ugotovitev, da preteče preveč vode, preden se lahko kakšna investicija izpelje.

”
Opažam, da ima država čedalje manj posluha za občine; verjetno odločevalci niti nimajo pravega vpogleda v delovanje občin.

Proračun za letošnje leto je pod streho. Kako ste zadovoljni s povprečnim, ki jo je določila država?

Proračun je sprejet in omogoča osnovno delovanje občine, tako da sem s povprečnino dokaj zadovoljen. Izraža rezultat pogajanj med občinami in državo. Seveda bo pa za kaj več potrebno sodelovati na razpisih in pridobiti dodatna sredstva za večje investicije.

Kot župan imate dolgoletne izkušnje. V kakšno smer gre naša lokalna samouprava?

Opažam, da ima država čedalje manj posluha za občine; verjetno odločevalci niti nimajo pravega vpogleda v delovanje občin. Včasih smo imeli še Ministrstvo za lokalno samoupravo. Pogledjmo samo delovanje vrtcev ali pa kar vsa delovna mesta, ki jih plačuje občina. Ko država dvigne plače ali prestavi določene profile v višji plačni razred, to dodatno breme pade na občine. Najbolj se to pozna pri delovanju vrtca, ker vse finančno breme nosi občina: materialne stroške vrtca, investicijsko vzdrževanje in vse plače zaposlenih. Zaradi takih obre-

menitev, ki so z leti močno obremenile občinski proračun, smo zelo omejeni pri razvojnih projektih in predvsem odvisni od iskanja dodatnih sredstev.

Kaže, da imajo vlade več težav same s sabo. Morda zato zmanjka časa in energije za ukvarjanje z občinami?

Zadnji dogodki so res neverjetni. Si predstavljate, da bi jaz kar tako kupil neko stavbo z občinskim denarjem? Takšna ravnanja so popolnoma nesprejemljiva.

Ali ste član kakšnega stanovskega združenja oziroma ali ste se priključili novemu Združenju neodvisnih županov in županov? Zakaj? Kakšno je vaše mnenje o tovrstnih združenjih?

Nisem član nobenega stanovskega združenja in v tem trenutku tudi ne razmišljam o tem.

Kateri so za vas ključni projekti v tem mandatu?

Najprej je potrebno poskrbeti za zdravo, čisto pitno vodo, tako je da najbolj nujen projekt je ureditev vodovoda

od Roba do Rašice. Potem moramo nadaljevati s kanalizacijskim sistemom v Kompoljah. Na športnem področju bo največja investicija v zunanje igrišče za nogomet, košarko, odbojko, odbojko na mivki in atletsko stezo. Zdaj imamo le zunanje igrišče v centru Vidma, ki je precej oddaljeno in ne zadostuje vsem potrebam. Veliko pozornosti bomo namenili tudi obnovi in gradnji cest, tako občinskih kot državne. Zaradi premalo vlaganj so v precej slabem stanju, zato jih moramo čim prej sanirati oziroma napraviti rekonstrukcijo.

Ali ima država posluš in predvsem denar za gradnjo cest?

V zadnjem času sem bil dvakrat na Direkciji za ceste in njihovo stališče je, da denarja ni. Zdaj naj bi šel ves denar za obnovo po poplavih, vendar je to njihovo stališče nekoliko nerazumljivo. V Strugah želimo urediti krožno križišče s pločnikom in avtobusnim postajališčem, ki stane 600.000 evrov, občina bi prispevala 200.000, država pa ne najde 400.000 evrov. S takim odnosom napredka ne bo.

Iz državnih načrtov je praktično izginila 3. A od Ljubljane do Petrinje. Občutek je, kakor da je za državo ta del Slovenije v slepem kotu.

Župan sem že od leta 2006 in o tej cesti se pogovarjamo že vsaj 20 let in se ni nič premaknilo. Bilo je ogromno sestankov; bilo je mnogo načrtov in idej, vendar se v resnici ne premaknemo iz mrtve točke. Moje mnenje je, da bi mimo Malih Lašč, Velikih Lašč in do Retij morali narediti obvoznico, po ostali trasi pa le dodati vozni pas. To bi verjetno pohitri- lo postopke umeščanja v prostor, poleg tega pa bi bil projekt mnogo cenejši, kot je zdaj, ko so predvideni razni viadukti in drugi dragi posegi.

Župan občine Škofljica si je na začetku mandata zadal nalogo, da bo rešil Škofljico prometnih zamaškov, potem pa, da se bodo ceste gradile v smeri proti Kočevju. Je možno tako hitro to urediti?

Mi vsi vemo, kaj je potrebno urediti in zgraditi, da bi se razmere izboljšale, a ko hodite od uradnika do uradnika, hitro ugotovite, da se stvari le stežka premaknejo. Kot sem omenil, je zdaj problem že sofinanciranje v višini 400.000 evrov.

V zadnjem času beležimo porast priseljencev. Grosuplje je dodobra napolnjeno in zdaj čutimo pljusk iz njihove strani v našo občino.

Država predvsem stavi na prehod na železnico, da bi tako razbremenila promet in okolje. Tudi skozi vašo občino teče obnovljena železniška povezava. Ali železnica rešuje prometne zagate?

Vsekakor je dobro imeti železnico v svoji bližini, zato smo se ob obnovi zelo borili, da smo obdržali tudi stranski in industrijski tir, ki bogati novo obrtno cono. Po prvotnih načrtih so jih hoteli ukiniti. Z vidika potniškega prometa pa bistvenih izboljšav ni. Problemov pa je več. Potovalni čas enostavno ni konkurenčen vožnji z osebnim vozilom ali avtobusom. Potem tudi vozni redi niso prilagojeni službam in šolam v Ljublja-

ni, Grosuplju in Kočevju. V Ljubljani je dodaten problem, da je končna povezava v centru, potrebovali pa bi vsaj še prevoz do Stegen in Viča. Dejstvo je, da imajo v Parizu ali Rimu metroji veliko hitrejšo potovalno hitrost kot naši vlaki. To je posledica premajhnih vlaganj v preteklosti in trajalo bo še 100 let, da bo železnica dosegla sodobne standarde.

Industrijski tir imate na železniški postaji v Predstrugah, ki je zelo blizu obrtne cone. Kako to vpliva na interesantnost parcel?

Seveda ima železnica v neposredni bližini obrtne cone pozitivni vpliv. Obstoječa obrtna cona se počasi razvija in mislim, da sta na voljo samo še dve prosti parceli, kar pomeni, da smo dejansko zapolnili vseh 10 hektarjev zemljišč. V načrtu imamo razširitev cone, ki je že predvidena v Občinskem prostorskem načrtu OPN.

Kako funkcionira sodelovanje z zasebnim investitorjem?

Investicijo in izgradnjo cone je vodilo podjetje Konzorcij Predstruge, kar se je izkazalo za dobro odločitev, saj občina nima dovolj sredstev za tako veliko investicijo. Konec lanskega leta je bila OC Predstruge predana v upravljanje občini Dobrepolje in Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje. Razsvetljava in cestna infrastruktura s pločniki je v domeni občine, vodovodno in kanalizacijsko omrežje pa upravlja Javno komunalno podjetje Grosuplje. Zasebni investitor gradi prostore za podjetja. Ker ni podvržen Zakonu o javnih naročilih, lahko to zgradi bistveno ceneje kot občina, kar je verjetno tudi razlog za veliko zanimanje za parcele.

V načrtu so dvotirne proge do Ivančne Gorice in kasneje do Novega mesta, po katerih bi vlaki v Ljubljano vozili na 15 minut. Je to rešitev?

Če imaš službo ali šolo v centru mesta; v nasprotnem primeru boste imeli težavo priti na drug konec mesta. Pa tudi vse več ljudi živi v občinah blizu Ljubljane, ki bodo ravno tako povečali dnevne migracije. Menim, da se pri nas vse dogaja prepočasi zaradi birokratskih in drugih ovir, da sploh umestimo neko novo investicijo v prostor. Rešitev bi bila, samo veliko vprašanje je KDAJ.

Je dobrepoljska občina tudi zanimiva za priseljevanje?

Da. V zadnjem času beležimo porast priseljencev. Grosuplje je dodobra napolnjeno in zdaj čutimo pljusk iz njihove strani v našo občino.

Imate dovolj velik vrtec in šolo za vse ljudi?

Zaenkrat je vrtec dovolj velik, šola pa je nekako na zgornji meji svojih kapacitet. Poleg tega je energetska zelo potratna, čeprav smo v preteklosti že veliko denarja namenili za sanacijo stavbe. To je montažna Marlesova stavba iz osemdesetih let prejšnjega stoletja in je na koncu življenjske poti. Želja je, da bi do konca tega mandata pripravili ustrezno dokumentacijo za gradnjo nove šole in novih oddelkov vrtca. Potem pa bi se prijavljali na razpise za sofinanciranje gradnje, kajti občina sama te investicije ni sposobna finančno izpeljati.

Če vas prav razumem, boste obstoječo podrl in naredili novo?

Da, takšna je ideja. Gledati moramo v prihodnost, ko bomo potrebovali večjo in sodobnejšo šolo.

Kako pa pri vas funkcionira primarno zdravstvo? V naši občini se spopadamo z mankom družinskih zdravnikov.

To je težava povsod v Sloveniji in je zelo težko rešljiva. Mi smo v našem zdravstvenem domu podelili dve koncesiji, tako da na ta način rešujemo problem dostopnosti do zdravnika. Poleg tega zelo dobro sodelujemo z zdravstvenim domom v Grosuplju, saj smo soustanovitelji in prav zdaj smo v dogovoru, da bi nekatere programe in specialistične preglede izvajali tudi v našem zdravstvenem domu in bi občanom tako prihranili pot.

Za manjše občine verjetno ne pride v poštev nič drugega kot povezovanje?

Tako je. Manjše občine težje zagotavljajo kadre, denarna sredstva in same nikakor ne morejo slediti vsem področjem delovanja. Naša občina, pa vaša verjetno tudi ne, si ne more privoščiti zaposliti vseh potrebnih profilov na občinski upravi. Zato smo z občino Kočevje pristopili k skupni občinski upravi, kamor bomo prerazporedili dve občin-

ski uslužbenki in kjer bodo njuni plači 55-odstotno sofinancirani. To pomeni, da smo praktično dobili enega zaposlenega zastoj. Poleg tega skupna občinska uprava nudi tudi druge storitve, ki jih sedaj iščemo na trgu, in bomo zato imeli cenejši dostop do teh storitev in znanj. To smo naredili po zgledu občine Ptuj, ki je že pred leti naredil skupno občinsko upravo s kar 25 občinami in za to prejel tudi evropsko nagrado.

Pravite, da je ključ v povezovanju. Kako pa sodelujete z našo občino?

V zadnjem času zelo dobro; imeli smo že kar nekaj skupnih sestankov. Eden večjih projektov bo pri postavitvi sončnih elektrarn na objekte v lasti občin, ko bo objavljen razpis s strani države. Če jih skupaj postavimo za eno megavatno uro moči, bomo upravičeni do sofinanciranja. Predvsem iščemo skupne in povezovalne projekte, ker so medobčinsko vodeni projekti bolje ocenjeni na raznih razpisih.

Naša občina, pa vaša verjetno tudi ne, si ne more privoščiti zaposliti vseh potrebnih profilov na občinski upravi.

Velike Lašče se pogosto vidijo kot slovenske Atene. So možnosti za povezovanje tudi na kulturnem področju?

Prav gotovo. Tudi v naši občini imamo bogato kulturno tradicijo.

V decembru ste imeli zelo uspešen dogodek Dobropolje Dobrevolje Fest s številnimi priznanimi izvajalci. Boste nadaljevali v tej smeri?

Moram pohvaliti organizatorje, ker so res odlično izpeljali 1. tradicionalni Dobropolje Dobrevolje Fest. Prišlo je ogromno ljudi; vzdušje je bilo super in tudi vsa logistika je funkcionirala. Z dogodki pa ne bomo čakali do decembra, ampak jih bomo organizirali še veliko. Za kulturni praznik bomo počastili 75 let delovanja pevske skupine Zagoriških fantov, ki že vsa ta leta ohranjajo in prenašajo ljudske pesmi iz roda v rod. Poleg tega bomo imeli pozdrav

pozdrav poletju in pozdrav jeseni. Decembra pa seveda Dobropolje Dobrevolje Fest.

Občina upravlja tudi z Jakličevim domom. Kako ste zadovoljni z vsebinami oziroma dogodki, ki se tam dogajajo?

V osrednji veliki dvorani gostimo številne dogodke. V drugih prostorih pa delujejo številna društva in drugi zainteresirani uporabniki. V prihodnosti bomo morali po zgledu upravljanja športne dvorane, uvesti stalno prisotnost upravljalca prostorov. Izkušnje kažejo, da se tako najbolje skrbi za smotrno uporabo prostorov.

Bliža se največji praznik v Ponikvah. Kaj se obeta?

(smeh) Pust je res velik dogodek tu v Ponikvah, kjer ta običaj gojijo že desetle-

tja, stoletja. Priprave na pust se začnejo že en mesec prej; dva tedna prej pa pričnejo mačkare hoditi po vasi. Je pa to čisto lokalni dogodek, ki ni namenjen komercialnemu trženju, in se fantje za izpeljavo pustnega dne zelo potrudijo.

Mnogi Laščani se sprašujejo, kako to, da ste tako pogosto v našem kraju, in kako to, da največkrat parkirate na avtobusni postaji. Kako jim odgovarjate?

Lepo je imeti prijatelje in se z njimi srečati in poveseliti. Poleg tega v Laščah uporabljam storitve, ki so v naši občini okrnjene (npr. pošta). Lahko opravi več storitev naenkrat.

V centru je problem s parkiranjem. Na avtobusni postaji večkrat parkiram, ker menim, da nisem v prekršku, lahko pa, da se motim.

Zgodba o podjetniški vztrajnosti in srčnosti

Primož Petrič | foto: osebni arhiv

Tokrat v gospodarskem kotičku predstavljamo podjetje Priba okna d. o. o. oziroma ustanovitelja Barbaro in Primoža Štefanec. Zaposlitev ima 20 stalno zaposlenih. Barbara in Primož Štefanec sta zgleden primer podjetniške odločnosti in vztrajnosti. Za občino pa je pomembno, da se ohranja in povečuje število davčnih komitentov. Ti ustvarjajo glavino prihodkov v državno blagajno. Zadovoljstvo Barbare in Primoža Štefanec je nagrada za vse, ki so zaupali v izgradnjo industrijske cone Ločica. Zaradi te možnosti je tu že našlo svoj prostor pod soncem kar nekaj podjetij; v kratkem bo verjetno kapaciteta v celoti zasedena.

Barbara je bila edina monterka stavbnega pohištva v slovenskem prostoru

V podjetništvo sta se podala zelo mlada. Kaj vaju je gnalo na vajini poti?

Kot mlada nadobudneža sva želela ustvariti nekaj več v svojem življenju. Spominjam se, da sva razmišljala o gostinski panogi, mogoče o še čem. Začela sva s samostojnim podjetjem v gradbeništvu. Prva dejavnost najinega podjetja je bila gradbeni inženiring; a sčasoma sva se preusmerila v proizvodnjo stavbnega pohištva.

Leta 2001 sva odprla podjetje in pričela z obnovitvenimi deli stanovanj, hiš in poslovnih prostorov. Pri vseh teh delih sva naletela na težave z dobavitelji stavbnega pohištva. Nato sva se odločila, da najdeva resnega proizvajalca, zato sva sama pričela z montažo oken in vrat.

Kako se spominjata začetkov in prvih izzivov?

V prvih letih sva se seveda soočala tudi s težavami; kot mlada podjetnika naju stranke niso vedno jemale resno. Res pa je, da sva se za vsako stranko maksimalno potrudila in naročilo izvedla z odliko, kar nama je sčasoma pridobilo zaupanje strank. Mislim, da je to neizogiben proces za vsakega začetnika, ki stopa na samostojno poslovno pot.

Selitev po 12 letih najemništva iz Velikih Lašč v nove lastne poslovne prostore v industrijski coni Ločica je za poslovanje velika sprememba. Kako sta se privadila na novo lokacijo?

Res je, s selitvijo v nove prostore

smo povečali učinkovitost proizvodnje za približno 30 odstotkov z istimi kadrovskimi zmogljivostmi. To je vpliv organizacije procesov, ki smo jo v novih prostorih lahko zagotovili. Poleg tega smo se v lanskem letu opremili z novo linijo za izdelavo oken in vrat, zato je delo še bolj tekoče in v tem segmentu avtomatizirano. Pridobili smo tudi nov moderen razstavni salon, ki je postal središče naše prodaje. Stranke si lahko pri nas ogledajo našo ponudbo, saj se tako lažje odločijo, kaj dejansko potrebujejo ali si želijo. Prepričajo se lahko o kvaliteti, ustreznosti materialov; lahko jim postrežemo z vsemi informacijami in jim svetujemo.

Vse na enem mestu, okna, vrata, rolete žaluzije ...

V našem razstavnem salonu lahko vidite vse produkte, ki jih proizvajamo in ponujamo. Najkvalitetnejše surovine ter kvalitetna izdelava zagotavlja našim produktom stavbnega pohištva v PVC in ALU programu visok nivo kvalitete. Poleg oken in vrat nudimo celotno paleto senčil, polic, žaluzij, tend, garažnih vrat in še več drugih izdelkov. Naš cilj je strankam ponuditi vse na enem mestu, zagotoviti vrhunsko izkušnjo in izpolniti njihova pričakovanja. Z obiskom našega salona se o tem lahko prepričajo.

Potem je bila selitev prava odločitev?

Nakup in izgradnja lastnih proizvodnih prostorov je bila prava odločitev. Ob ideji in želji po nakupu zemljišča v

obetajoči industrijski coni Ločica sva za vso podporo hvaležna takratnemu županu Tonetu Zakrajšku. Izkazalo se je, da je lokacija najinega objekta ključna za učinkovitost poslovanja. Velika hvala tudi občanom Velikih Lašč, saj sva bila zelo sprejeta in tu se počutimo izvrstno.

Vsa sredstva za nov objekt sva zagotovila sama, brez subvencij ali pomoči, čeprav morda kdo govori drugače. Realnost je, da se lahko zaneseš samo na sebe.

Na katerih trgih ste prisotni?

Za nama je 22 let samostojnega poslovanja in verjameva v nadaljnji razvoj in rast podjetja. Naš trg je cela Slovenija; prisotni smo vse od Kopra do Murske Sobote. Povečujemo prodajo v Italiji, Avstriji in na Hrvaškem. V tujino prodajamo svoje produkte in tam zagotavljamo tudi montažo z našimi usposobljenimi monterji. Za prihodnost se ne bojiva; trg se veča. Zavedava se, da je ključ do uspeha v nenehnem učenju, prilagajanju ter vztrajanju pri kakovosti.

Kaj bi svetovala mladim potencialnim podjetnikom?

Mladim podjetnikom svetujeva, naj si jasno postavijo cilje in sledijo svojim sanjam. Vsak neuspeh naj vzamejo kot stopničko do uspeha. V poslu so ključni resnost, doslednost in strokovnost, ki jih je treba vedno opravičiti pred strankami.

Beležimo rekordno nizko brezposelnost; nekatere kadre je težko dobiti. Kakšno je stanje pri vas?

Trenutno smo v proizvodnji kadrovske popolni, vendar bi potrebovali tehnologa za izvajanje meritev, izdajanje nalog ter skrb za kakovost opravljenih del. Prav tako iščemo komercialiste za pospeševanje prodaje. Kljub izzivom se trudimo ohranjati kakovost in zadovoljstvo strank ter razvijati podjetje v prihodnosti.

Poleg dela v podjetju se ukvarjata tudi z glasbo in prostovoljnimi deli. Kako to vpliva na vaše življenje?

Glasba je zame sprostitelj in način, kako razveseljati ljudi s slovensko glasbo. Sva tudi aktivna prostovoljna gasilca in se posvečava razvoju mladine v PGD Kompolje v Dobropolju. Kljub vsem obremenitvam se trudiva deliti svoj uspeh in pomagati lokalnim društvom z donacijami ter aktivnim sodelovanjem.

Sodobna proizvodna linija omogoča večjo produktivnost.

Obvestilo o spremembi cene storitev oskrbe s pitno vodo

Vodokomunalni sistemi d. o. o.

V skladu s sprejetim sklepom Občinskega sveta Velike Lašče, ki je na svoji 9. redni seji z dne, 21. decembra 2023 sprejel Elaborat o oblikovanju cene storitve obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, ter o določitvi višine subvencioniranja cene vode na območju občine Velike Lašče, obveščamo vse uporabnike oskrbe s pitno vodo, da bodo z dnem 1.2.2024 pričele veljati nove cene storitev oskrbe s pitno vodo in sicer:

Cena vode = 2,007 €/m³

Subvencija Občine Velike Lašče = 0,4117 €/m³

Cena vodarine za gospodinjstva in izvajalce nepridobitnih dejavnosti = 1,595 €/m³

Cena vodarine za gospodarstvo = 2,007 €/m³

Omrežnina

Vodomer	Faktor omrežnine	Znesek na vodomer mesečno
DN do 20	1	9,15
DN 20-40	3	27,45
DN 50	15	137,25
DN 80	50	457,5

Vse cene so prikazane v EUR brez DDV, ki se uporabnikom obračuna po predpisani stopnji

Kaj se sploh še spleča v kmetijstvu?

Dragica Heric | foto: Dragica Heric

Stritarjevi, po domače Hribarjevi, iz Velike Slevice pri Velikih Laščah se že od nekdaj ukvarjajo z živinorejo, ob tem pa tudi s predelavo lesa. Oče Alojz Stritar ima žago in izdeluje lesene palete. Sin Matevž je pred dobrimi štirimi leti pustil službo in prevzel živinorejo, rejo krav molznic za prirejo mleka. Lesna dejavnost je uspešna; večino palet izvozijo v Italijo, medtem ko pri prireji mleka stroški presegajo prihodke in Matevž razmišlja o opustitvi kmetovanja ali vsaj prehodu na krave dojilje, kot je na območju prešla večina rejcev, ki še vztrajajo pri kmetovanju.

Zaradi visokih stroškov in nizkih cen mleka Matevž razmišlja o opustitvi prireje mleka.

Matevž obdeluje približno 30 hektarjev travnikov in pašnikov, večinoma najetih bodisi od sklada ali zasebnikov, ki ne kmetujejo več, zemlje pa prav tako ne želijo ali nočejo prodati. Matevž v večini najetih zemljišče le-to obdeluje, plačuje zakupnino, medtem ko subvencije prejemajo lastniki. Trenutno ima 28 glav živine, od tega je 18 krav molznic. Pozimi so krave privezane, telice, teleta ter plemenjak pa v prosti reji. Čez leto so vse živali na pašnikih, tudi krave, ki so na pašnikih bo domačiji ter se vsako jutro in zvečer vračajo v hlev na molžo. Pri Hribarjevih so eni redkih v občini, ki imajo še krave molznice in vsak drug dan oddajajo mleko. Trenutno je veliko krav presušenih in namolzejo malo mleka, a običajno je mleka od 650 do 800 litrov na dva dni. O predelavi mleka Matevž ne razmišlja, pač pa prej o opustitvi prireje mleka. Ko je pustil službo in se je odločil za kmetovanje, je resno razmišljal o izgradnji novega

hleva. Danes kljub temu, da ima živino na več koncih gospodarskih objektov in so hlevi dotrajani, o izgradnji novega ne razmišlja več. Pri stroških reje in cenah mleka mu ne pride na misel, da bi 20 let plačeval nov hlev, ki bi po izplačnem postal star. Pri teh stroških, ki jih ima, in cenah mleka se prireja ne spleča. »Če mi na koncu meseca ostane 400 do 500 evrov in se mi potem še pokvari traktor, ki vzame ves dobiček naslednjih šest mesecev, kako naj preživljam sebe in svojo družino?« se sprašuje Matevž, ki si je v letih prevzema kmetije ustvaril družino in imata z ženo Katjo triletnega Jana in dvoletno Nežo.

Preden je kmetijo prevzel Matevž, so imeli kmetijskih strojev več, a jih je nekaj prodal oziroma zamenjal za novejše. Zamenjal je čelno kosilnico, prodal star traktor ter ga zamenjal za nekoliko novejšega in tudi v prihodnje želi prodati že 45 let star traktor in ga zamenjati za mlajšega, a ne povsem

novega, saj si v zdajšnji situaciji v kmetijstvu ne želi kreditov.

Zaradi stroškov in, kot pravi, manjšega rizika uspešnosti osemenitve ima vedno svojega plemenjaka, ki ga daje k čredam telic ali krav po potrebi. Na dve do tri leta plemenjaka tudi menja. Trenutno sta v hlevu dva bika; eden bo šel letos ali drugo leto v zakol; drugega, ki je star 4 mesece, bo obdržal za plemenjaka. Bikce, stare 10 dni, proda za nadaljnjo rejo, saj za rejo pitancev nima ne prostora ne ustrezne krme. Nazadnje so koruzo pridelovali, ko je kmetijo vodil še stari oče, danes pa izračuni kažejo, da se pridelava koruze ne splača, saj jo kmetje pridelujejo za divjad: cena 2.500 evrov za hektar koruze ne prenese prodajne cene mladega bika za zakol. Matevž daje krmi velik poudarek in poskrbi, da krave in mlade telice dobijo kakovostno travno silažo, suho seno, koruzo oziroma koruzni šrot pa kupi.

Matevžev oče že razmišlja o upokojitvi, Matevž pa o prevzemu tudi te dejavnosti, kar ga bo postavilo pred dejstvo, v kakšno smer razvijati domačijo pri Hribarjevih. V tem trenutku ne vidi veliko možnosti za razvoj prireje mleka, pač pa prej v preusmeritev v rejo dojlj, če ne celotne opustitve kmetijske dejavnosti ter ohranitev in razvoj žage in lesne predelave.

Matevž je pred dvema letoma prevzel vodstvo Strojnega krožka Urban, ki pokriva več občin od Kolpe do Ljubljanskega barja. Vsako leto pripravijo blagoslov traktorjev in kmetijskih strojev, vedno prvo nedeljo v maju, pri Sv. Gregorju pri Ortneku. Izvedejo vsaj dve strokovni ekskurziji in predvsem sodelujejo pri uporabi kmetijske tehnike. Izmenjujejo si informacije, znanje in izkušnje ter si pomagajo pri nabavi in uporabi tehnike.

Vabljeni na Velikolaško tržnico

Po decembrskem premoru z januarjem ponovno začinjamo z obratovanjem Velikolaške tržnice. Vabljeni na trg vsako drugo soboto med 8. in 11. uro.

Na naslednjo tržnico vabljeni **3. februarja 2024,**

da si napolnite vaše košare z domačimi, lokalnimi dobrotami, saj je domače zagotovo najbolj zdravo in najkakovostnejše!

Če bi še kdo želel prodajati na velikolaški tržnici, stopite v stik z nami na tel. št. 040-505-960 ali pišite na e-mail stella.vlasic@trubarjevi-kraji.si.

Boris Škulj ne pozna odgovora »tega se ne da narediti«

Dragica Heric | foto: Dragica Heric

Boris Škulj iz Karlovice je imel svoj poklic in se je s predelavo lesa ukvarjal le občasno. Tik pred upokojitvijo pa je uresničil svojo dolgoletno željo in si uredil delavnico z vsemi stroji, ki so potrebni za predelavo lesa in začel izdelovati kuhinje. Danes večino dne preživi v svoji delavnici, kjer mu ne zmanjka idej in ne pozna odgovora »tega se ne da narediti«, ko izpolnjuje najrazličnejše želje sosedov, znancev in prijateljev, ko želijo nekemu podariti majhno pozornost, nekaj koristnega, nekaj domačega, nekaj iz lesa.

Borisa Škulja poznamo kot Bobnarjevega, kot so nekoč poimenovali tistega, ki je izdeloval kmečke vozove. »S tem se ni ukvarjal ne moj oče, ne moj stari oče, a očitno so se s tem ukvarjali naši predniki, saj se nas domače ime Bobnarjevi drži že od nekdaj,« pove Boris Škulj, ki začne pripovedovati svojo zgodbo, ki je že od nekdaj povezana z lesom. Njegov oče je bil tesar; delal je tramove za strehe. Ob večerih pa so doma kot po vseh ostalih hišah vsi družinski člani delali lesene žlice. V 70. letih prejšnjega stoletja je večina teh dejavnosti po domačijah zamrla, ker so mladi šli v druge poklice in tako je bilo tudi pri Bobnarjevih. Boris se je na očetovo željo izsolal za mehanika in po končani šoli odprl avtokleparsko in avtoličarsko

delavnico. Z izdelavo lesa se nekaj let ni ukvarjal. Po očetovi smrti pa ga je ponovno zagrabila nostalgija po obdelovanju in izdelovanju iz lesa. Čeprav se izdelave žlic ni več lotil, je v 90. letih prejšnjega stoletja kar nekaj časa izdeloval različne lesene skodele, skodelice in krožničke, ki so bili uporabni za živila ali bili kot dekorativni izdelek oziroma spominek. »Vsakič, ko sem potreboval počitek od svojega dela v avtomehanični delavnici, sem vzel v roke les in iz njega naredil izdelek,« pove Boris Škulj. In teh izdelkov je bilo vedno več.

Po letu 2010 je vedno bolj razmišljal, da bi se ukvarjal le z lesom in čez dve leti je celotno avtomehanično delavnico opustil; danes ima v njej žena Marija oziroma že hčera Maja računovodski servis.

Leseni stol je sestavljen iz 29 kosov različnih dolžin.

Na mestu, kjer je bila hiša njegovih staršev (del sten je celo ohranil), pa je zgradil delavnico za predelavo lesa. Takrat je bil trend imeti barvno kuhinjo in sprva je v mešalnici, ki jo je imel za mešanje barv za namen avtoličarstva, mešal barve za barvanje kuhinj. Hitro se mu je porodila ideja, zakaj ne bi kar sam izdeloval kuhinj. V obdobju izdelave kuhinj jih je zagotovo izdelal vsaj 25, med prvimi seveda tudi zase. Izdelal je veliko kosov posameznega pohištva, predvsem omar – vse po naročilu in po željah strank.

V zadnjih letih izdeluje in ustvarja predvsem manjše unikatne lesene izdelke. Nekaj izdelkov ima na zalogi, večino pa dela po naročilu, še zlasti če nekdo potrebuje darilo za posebno priložnost, okroglo obletnico, kar po-

Boris Škulj ima veliko svojih idej, upošteva pa tudi ideje in želje svojih strank.

meni, da je vsak izdelek unikaten in ima v sebi nekaj Borisovega. Na izdelku lahko lasersko naredi kakšno posvetilo ali spomin na dogodek. Med izdelki so tudi takšni, ki jih danes skorajda ni več v uporabi ali pa jih nekateri ponovno obujajo in uporabljajo: različne velikosti in oblike kuhinjske deske ali po domače dilce, zajc – pripomoček za sezuvanje škornjev ali nudl deska. Pogosto dela lesene ure, darilne gajbice različnih velikosti, mesoreznicu, salamoreznicu; izdelal je tudi že stojalo za pršut, napajalnik za čebelice, panje in panjske končnice in še veliko bi lahko naštevali. Veliko je izdelkov, ki so povezani z letnim časom in posameznimi praznovanji in obdarovanji kot na primer ob božiču, novem letu, za veliko noč. V občini ni lokalnega društva, ki mu ob visokem jubileju ne bi priložnostna darila daroval tudi Boris Škulj. Vsako leto pripravi posebno darila, ki jih Občina Velike Lašče daruje svojim prijateljem v pobrateno mesto Lützelfüh v Švici.

Leseni pripomoček za sezuvanje obutve, imenovan zajc, je bil nekoč pri vsaki hiši.

Edini izdelek, ki ga je v zadnjih letih izdelal v nekoliko večjih količinah, so tako imenovane gasilske mize in klopi, ki jih izdeluje po naročilu društev in posameznikov, ki jih uporabljajo za veselice ali piknike. Pred časom se je lotil tudi posebnih stolov in miz iz lipovega lesa. Lahko bi jih naredil še več, saj je očitno informacija šla od ust do ust in klicalo ga je že več ljudi, tudi od daleč, da bi želeli komplet dveh stolov in mizico.

V vsej svoji pozitivni energiji, optimističnem in veselem pogledu na svet je Boris Škulj kritičen in razočaran nad eno in edino stvarjo, to je, da se slovenski gozdovi pustošijo na račun izvoza visoko kakovostnega lesa v tujino, doma pa se prodaja manj kakovosten tuj les.

Najin pogovor Boris zaključí: »Delal bom, dokler bom lahko in dokler mi bosta pri prenosu večjih delov lesa v delavnico pomagala sin Boštjan ali vnuk Borut.«

Film Gepack v velikolaškem kinu

sobota, 17. 2. 2024, ob 19. uri in
nedelja, 18. 2. 2024, ob 18. uri.

Celovečerni prvenec Žige Kukoviča, uveljavljenega ustvarjalca vsebin za družbena omrežja, ki zadnja leta prodira tudi v filmski svet, prihaja v velikolaški kino.

Gre za gverilski projekt, ki ga je v lastni režiji in ob popolni svobodi ustvarjanja posnel skupaj z ekipo mladih in zagnanih umetnikov. O FILMU: V vznemirljivi pustolovščini se običajna pot na morje štirih prijateljev obrne na glavo, ko ugotovijo, da jih spremlja slepi potnik. Razkrije se nevarna mreža prevar in nepričakovanih zavezništev. Junaki so postavljeni pred odločitve, ki bodo preizkusile njihovo prijateljstvo in zvestobo.

Filmska ekipa je drugič zapored odnesla domov Zlati Muvit (2022 & 2023 + nagrada občinstva).

GEPACK

FILM ŽIGE KUKOVIČA

ROBERT KLAČNIK TINE UGRIN MARKS DAKSKOBILER JAN GERL-KOŘEŇ PIA SKVARGA

IDEJNO TUDI: MATJAŽ JAVŠNIK, ŽIGA ČAMERNIK, NEVEN PALČEK, PAPA BENO, JUTA ČIŠPERSIČ, MAJA ŽUPAN, ANA NOVAK, MIHA ZAJKAR, MOŽINA
 REŽISER IN MONTAŽER: ŽIGA KUKOVIČ, ILLUSTRACIJE: MATIJO GABRIEL, REKONSTRUKCIJA: TIA KRAŠOVEC, OBLOVILKA: MARIKA MARTA SPORIN,
 PRVAŠTENTNI REŽISER: DAVID PODGORNIK, ULOVISTE: NIK LAVRIČ, SNEVALER: ZVIRA, JURE TAMSE, OLAVKA: LEON FIRŠT, TIM ŽIBRAT, OBLIKOVALEP ZVIRA, TIM ŽIBRAT,
 PRODUKENTI: ŽIGA KUKOVIČ, ROBERT KLAČNIK & MATIJO GABRIEL, KOPRODUKENTI: MATJAŽ JAVŠNIK, NIK GRADIŠNIK & TIM ŽIBRAT,
 KOPRODUKCIJSKA POUKOBELJE: KATARINA LUDRANT, 3230, PRODUKCIJA

V KINU OD
25. JANUAR 2024
 3230 FIVA WWW.GEPACK.COM

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK,

četrtek, 8. februar 2024

• • •
**Trubarjeva domačija
bo za obiskovalce odprta
med 9. in 16. uro.**

• • •
ob 10. uri
POGOVOR Z AKADEMSKIM SLIKARJEM
VELJKOM TOMANOM
OB RAZSTAVI ČUTNI DIALOGI GOZDA

• • •
ob 11. in 14. uri
PREDAVANJE
»TRUBAR IN NJEGOV ČAS«

• • •
ob 15. uri
KNJIGOVEŠKA DELAVNICA
delavnica izdelave miniaturk za družine in
posameznike v izvedbi zavoda Parnas
(zaželeno predhodne prijave)

Za tiste, ki pa so vam bližje aktivnosti na prostem,
pa vam je na voljo aplikacija Velikolaška, s pomočjo
katere lahko raziskujete Kiparsko sožitje Trubarjeve
domačije ali pa se sprehodite po Velikih Laščah.

• • •
Levstikov dom, Velike Lašče

ob 18. uri
PRIREDITEV OB SLOVENSKEM
KULTURNEM PRAZNIKU,
posvečena letošnji 100. obletnici
rojstva pesnice in pisateljice
Marije Gorše Perhaj.

KUD Primož Trubar Velike Lašče

dr. Martina Malešič:

PROJEKT IZGRADNJE ZADRUŽNIH DOMOV

petek, 1. marca 2024, ob 19. uri.
Sejna soba v Levstikovem domu,
Velike Lašče

Predavanje ob razstavi Kako je Vatikan postal
Levstikov dom z ogledom filma Vida Hajnška

Vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji

Večer velikolaških ustvarjalk: ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE S PREPLETOM POEZIJE MARIJE PERHAJ GORŠE

četrtek, 14. marec 2024,
ob 19. uri.

Galerija Skedenj na
Trubarjevi domačiji

Vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji

Tradicionalno 28. medobčinsko srečanje harmonikarjev »Turjaški harmonikar«

Katarina Gačnik | foto: Evgen Šerbec

Ljubitelji domače glasbe smo se zbrali v soboto, 2. decembra 2023, v Turjaku, kjer je v polni dvorani ves večer zvenela harmonika. Srečanja harmonikarjev KUD Marij Kogoj organizira od junija 1990 naprej in vztrajamo vse do danes, predvsem zato, ker so za kraj Turjak ter udeležence nadvse pomembna.

Že na našem prvem srečanju so sodelovali harmonikarji iz treh občin in ta tradicija se je z leti ohranila, saj so se letos predstavili harmonikarji iz osmih občin: Velikih Lašč, Grosuplja, Škofljice, Dobropolja, Blok in oddaljene Idrije, Cerkna in Novega mesta. Med 31 nastopajočimi sta bili tudi 2 harmonikarici; v starostnem razponu smo videli mlade od 9 let in vse do 84 let. To je vsekakor povezovalna, medgeneracijska lastnost teh harmonikarskih srečanj. Prireditev sta popestrili tudi dve zanimivi točki, Otroški pevski zbor POŠ Turjak, pod vodstvom Katarine Polzelnik Sever, ki je zapel ob spremljavi harmonike, ter Harmonikarski orkester, ki je začel z delovanjem v okviru našega društva, pod vodstvom Blaža Škulja.

Na srečanjih vsako leto nastopi nekaj novih glasbenikov, ki so šele začeli z učenjem, »stari« znanci pa se radi srečajo in si izmenjajo izkušnje. Mnoga poznanstva, ki so se v letih gradila, nam omogočajo vsestranskost in potrudimo se, da vsem zainteresiranim harmonikarjem in harmonikarkam omogočimo, da se predstavijo na našem odru, pridobijo pogum in gradijo na svoji samopodobi.

Iz naše občine so se letos predstavili:

Svit Bartolj, Val Mihelič, Matevž Žužek, Danijela Gruden, Jure Ahčin, Ciril Škrlj, Urška Jeseničnik, Jaka Praznik, Janko Gačnik, Aleš Gačnik, Blaž Škulj.

Letošnja prireditev je – kot pred leti – ponovno potekala v decembru z namenom, da obeležimo praznik Ta veseli dan kulture in z njim rojstvo pesnika Franceta Prešerna. Obenem pa se spomnimo na legendarnega pokojnega harmonikarja g. Alojza Cente, ki je bil

prvi pobudnik za tovrstna srečanja. Da se bosta ljubezen do glasbe in domoljubje ohranjala, bo naša velike motivacija tudi v prihodnje.

Zahvaljujemo se Občini Velike Lašče in JSKD OI Ljubljana-okolica, ki vsa leta podpirata naše delovanje, POŠ Turjak in vodji Stanki Štrukelj za sodelovanje na prireditvi, voditeljici Jerneji Milavec, vsem nastopajočim in obiskovalcem, da podpirate ljubiteljsko kulturo, in našim zaslužnim članom za požrtvovalno pomoč pri izvedbi prireditve.

Nastopilo je 31 harmonikarjev starih od 9 do 84 let.

KUD Marij Kogoj Turjak
v sodelovanju s podružnično šolo
Turjak vabi na
**PROSLAVO OB
SLOVENSKEM
KULTURNEM PRAZNIKU**
v sredo, 7. februarja 2024,
ob 18. uri,
v dvorani Doma krajanov Turjak.

*Trenutki sreče, lepe misli in
doživetja, naj vas v novem
letu pripeljejo do osebnega
zadovoljstva in uspehov.
Vse dobro v 2024!*
KUD Marij Kogoj Turjak

MKL, knjižnica Frana Levstika
Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji vabita na
9. STRITARJEV VEČER
v četrtek, 7. marca 2024, ob 19. uri
v Levstikovem domu
v Velikih Laščah

Gost večera bo Igor Karlovšek. Igor Karlovšek je po poklicu odvetnik, a že zelo dolgo piše televizijske in filmske scenarije, radijske igre in romane. Za svoj mladinski roman Gimnazijec je l. 2005 prejel nagrado Večernica. V ospredju njegovih nekaterih del so družbeno aktualne vsebine, v delih za mladino pa govori o težavah odraščajoče generacije.«

Vokalna skupina
Metulji vas vabi na
**KONCERT
SLOVENSKE
GLASBE**

v petek, 8. marca 2024, ob 19. uri,
na gradu Turjak

Vokalna skupina Metulji smo ženski glasovi, skupaj z inštrumenti ubrano povezani v večglasno petje. S prepevanjem smo začeli leta 1991 v župniji Rakovnik v Ljubljani. Preprosto, brez velikih ambicij so se med vajami in nastopi stkale vezi za vse življenje. Leta 2008 smo na zaključnem koncertu v šali omenile, da to zagotovo ni naš zadnji koncert ...

In res, po šestnajstih letih koncertnega odmora bomo znova prepevale, tokrat na gradu Turjak. Lokacija nam je pisana na kožo in dušo, saj smo si tri pevke ustvarile dom v občini Velike Lašče. S tem koncertom želimo pokazati, kako lepo lahko prijateljstvo zveni po več letih pevskega premora. Slišala se bo slovenska glasba, vse od ljudskih pesmi, Avsenikovih viž in seveda zimzelenih melodij. Vabljeni, zagotovo bo nepozabno. Torej, ...

Ali imajo naši starši prav?

Špela Kokošinek, Eva Pečnik
foto: freepik

V koliko primerih člani mlajše generacije raje posežemo po kratkih videih, namesto da bi raje pogledali film ali šli v gledališče na ogled predstave kot vir zabave?

Brez skrbi, nisva eni tistih domišljavih najstnic, ki za razliko od drugih ne uporabljata socialnih omrežij. Ravno nasprotno, to toliko bolj poudarjava, ker sami opažava, da je gledanje kratkih zabavnih videoposnetkov prevelik del tudi najinega vsakdana. Za zobobol na primer res ne bi krivili prekomerne uporabe telefona, vseeno pa se strinjava, da ta vpliva na pomanjkanje pozornosti.

Že znotraj najine generacije opažava, kako je gledanje 10- ali 15-minutnih vsebin z YouTubea zamenjal ogled le nekajsekundnih videoposnetkov na hitro se razvijajoči aplikaciji TikTok. Če v prvih dveh sekundah posnetek ne pritegne naše pozornosti, že iščemo naslednjega. Pomanjkanje pozornosti ne vpliva le na sledenje raznim vsebinam, temveč tudi na učenje, razlago profesorja in celo poslušanje sogovorca. Nikakor se nama ne zdi, da je popolno izogibanje socialnim omrežjem edina rešitev, niti ne najboljša. Meniva pa, da bi bilo omejevanje preživetega časa za zaslonom in samokontrola boljša rešitev problema, kot pa da bi se tovrstnemu razvedrilo popolnoma odrekli.

Evino povečevalno steklo

Človekov povprečen razpon pozornosti dandanes traja le 8,25 sekunde. Če se vam ta številka ne zdi majhna, naj dodam, da imamo s tem krajši razpon pozornosti kot zlata ribica, katere povprečen razpon traja 9 sekund.

Zakaj v gledališču ne opazimo večjega obiska s strani mladine? Ali pa, zakaj večina radijskih postaj predvaja le kratke popularne hite in ne daljše, kompleksnejše glasbe? Tudi sami se na primer zalotiva, da težko zbrano slediva filmom, daljšim od dveh ur, najbolj od vsega pa nama zbrano primanjkuje pri branju knjig in predvsem šolskih učbenikov ;) (morda pa bi to težavo lahko rešili že z drugačnimi oblikami gradiv v šolskih knjigah). Najino mnenje je, da premalo vztrajamo pri daljših, bolj tradicionalnih oblikah. Na primer, lahko omeniva obisk gledališke predstave Mrakijada, ki je trajala dobrih 5 ur. Predstava je priredba trilogije Rimljanovina (in nekaterih drugih del) slovenskega dramatika, pisatelja in režiserja Ivana Mraka, ki temelji na posameznih resničnih zapletih Mrakove mladosti, predvsem ljubljanske gostilne Mrakovega očeta Pri starem Rimljanu. Če sva iskreni, si je najbrž ne bi ogledali, če je ne bi imeli v šolskem abonmaju. Čeprav sva vedeli, koliko časa traja predstava, sva se odločili in jo pogledali do konca, medtem ko so se nekateri gledalci med odmorom odločili za odhod domov. In poveva vam lahko, da je bilo še kako vredno. Bistvo vsekakor ni v tem, da bi si morali ogledovati večurne predstave, temveč le, da bi kdaj za spremembo posegli tudi po podobni obliki zabave. Za začetek bi si lahko ogledali kakšno gledališko predstavo znotraj abonmaja,

Špelin filmski trak

Vsi poznamo filmske klasike, kot so Zelena milja, Schindlerjev seznam in Pogumno srce, za katere morda niste niti ugotovili, da trajajo 3 ure. Novejši filmi, daljši od dveh ur, so že postali manjšina, zato sem si zadala, da pogledam nekaj izjem. Navdušena sem bila nad Chazellovim najnovejšim filmom Babylon, ki s hitro montažo, dinamičnostjo kamere, neverjetnimi igralci in brutalno resničnostjo filmske zgodovine poskrbi, da nam tudi v tretji uri ni dolgčas. Pred kratkim nas je s še eno uspešnico navdušil tudi Christopher Nolan. Oppenheimer je film, ki najbolj izstopa po načinu pripovedi zgodbe. Zgodbo namreč spremljamo z dveh stališč, ki sta poudarjeni z barvno korekcijo. Film izredno pritegne tudi z vrhunskim oblikovanjem zvoka, zato ob ogledu doma nastavite zvočnike na maksimum.

ki ga vsako leto pripravi Javni zavod Trubarjevi kraji, šli na ogled filma, ki ga na vsake toliko zavrtijo v Levstikovem domu, ali pa celo v udobju lastnega doma poslušali daljšo simfonijo.

Če ste z branjem prišli do konca tega članka, čestitke: vaša pozornost navsezadnje le ni tako slaba.

Projekt Trubar

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: JZTK

V oktobru lanskega leta smo se na Trubarjevi domačiji povezali s Fakulteto za Dizajn v Ljubljani ter se vključili v študijski proces katedre Dizajn managementa. Program Dizajn management združuje teorijo in prakso na področju oblikovanja, tehnologije, načrtovanja, podjetništva in trženja. Študenti so se v prvem semestru letošnjega študijskega leta lotili projekta Trubar. Zadali so si cilj oblikovanja turističnih darilnih produktov in storitev na Trubarjevi domačiji; pod drobnogled so vzeli tudi našo blagovno znamko.

V projektu je sodelovalo 17 študentov Dizajn managementa pod mentorstvi doc. mag. Mateje Š. Dimic, predavateljice Žive Slavec, doc. dr. Petra Bole na 1. stopnji in izr. prof. Tanje Devetak ter doc. dr. Aleš Lipnik na magistrski stopnji. Na začetku projekta so najprej obiskali Trubarjevo domačijo, kjer so si ogledali Trubarjevo spominsko sobo, mlin in žago. Veliko zanimanja je požela naša trgovinica s spominki in nabor produktov, ki jih ponujamo obiskovalcem. Ogledali so si tudi TIC Kozolec z interpretacijskim centrom, na koncu pa smo jim v galeriji Skedenj predstavili zgodovino in dejavnost zavoda in domačije, naše poslanstvo in cilje.

Po terenskem ogledu so študenti pričeli s projektnim delom in izdelavo prototipov, pri čemer so upoštevali bogato kulturno dediščino, naravne zna-

menitosti in turistično dejavnost Javnega zavoda Trubarjevi kraji. Pester nabor idej in predlogov so nato zaposlenim v javnem zavodu, predstavnikom Občine Velike Lašče in zainteresirani javnosti predstavili v sredo, 17. januarja, v galeriji Skedenj.

Ideje študentov so bile sveže; nudile so pogled od zunaj; podale so marsikatero izhodišče za razmišljanje. Še posebej je bil svež pogled na oblikovanje nove blagovne znamke, s katero bi občina in Trubarjeva domačija postali še bolj prepoznavni.

Seveda je razvoj blagovne znamke dolgotrajen proces, v katerega morajo biti vključeni vsi deležniki; v prvi vrsti morajo znamko sprejeti domači, lokalni ljudje. Kako se bo proces odvijal, kaj se bo lahko vključilo in uporabilo v praksi, pa bo pokazal čas.

Na Trubarjevini se rojeva Trubarjev stol – pogovorni večeri z zanimivimi gosti

Dejan Zakrajšek

V idiličnem okolju Trubarjeve domačije na Rašici so se začele priprave na poseben dogodek, ki obeta svež pristop h kulturnim dogodkom – "Na Trubarjevem stolu".

Skupaj s priznano voditeljico gospo Nušo Lesar bomo na stol posedli izjemne posameznike, ki bodo razpravljali o različnih tematikah, od politike in gospodarstva do zdravstva in umetnosti.

Prvi gost, ki bo zasedel Trubarjev stol, bo bivši predsednik republike gospod Borut Pahor.

Pogovorni večer z njim bo potekal v mesecu marcu, kar obeta zanimive in poglobljene razprave o aktualnih temah. Ta dogodek bo le začetek, saj so v tem letu načrtovani še trije podobni večeri.

Poudarek večerov bo na raznolikosti tematik, ki jih bodo obravnavali gostje. Od političnih vprašanj do aktualnih izzivov v gospodarstvu, zdravstvu ter svetu umetnosti bo vsak večer ponujal priložnost za raznolike in živahne razprave. Trubarjev stol bo tako predstavljal priložnost za vse tiste, ki si želijo poglobljenega vpogleda v najrazličnejše vidike družbenega življenja.

Nuša Lesar bo voditeljica pogovornih večerov na Trubarjevem stolu

Trubarjev stol izvira iz ustvarjalnosti arhitekta in oblikovalca Janeza Suhadolca

Voditeljica Nuša Lesar bo zvesta sopotnica na vsakem dogodku; skrbela bo, da bodo pogovori tekoči, zanimivi in informativni. Njeno novinarsko znanje bo zagotovilo, da bo vsak večer edinstvena izkušnja, ki bo odprla nova vrata razumevanja za občinstvo.

Gosti Trubarjevega stola bodo pokrivali različna področja, kar bo omogočalo raznolike in dinamične diskusije. Poudarek bo na temah, ki so pomembne za naše družbeno, politično, gospodarsko in kulturno življenje. Vsak dogodek bo tako priložnost za razpravo o ključnih izzivih in priložnostih, s katerimi se sooča naša družba.

Pobudniki pogovorov »Na Trubarjevem stolu« verjamemo, da bo ta platforma postala pomemben prostor za izmenjavo idej in mnenj, ki bo prispevala k boljšemu razumevanju in sodelovanju med različnimi sektorji družbe. Hkrati pa bo omogočila občinstvu, da se poveže z vodilnimi osebnostmi na različnih področjih.

Pričakovanja so visoka, saj Trubarjev stol obeta postati točka srečevanja, kjer se bodo tkala nova prijateljstva in kjer bo vsak večer pustil neizbrisen pečat v mislih obiskovalcev. Skozi oči različnih gostov bomo lahko raziskovali svet politike, gospodarstva, zdravstva in umetnosti, kar nam bo omogočilo boljše razumevanje kompleksnosti sodobne družbe.

Vabljeni ste, da se pridružite in postanete del teh zanimivih, poučnih in navdihujočih pogovorov. To je priložnost za vse, ki cenite kakovosten intelektualni dialog in ki se želite poglobiti v raznolikost tem, ki oblikujejo naš svet.

Berem, bereš, beremo

Maja Smole, MKL

Seznam najbolj iskanih knjig v naši knjižnici v preteklem letu:

- ZUPANČIČ, David:
Življenje v sivi coni – prizori iz življenja mladega zdravnika (Spomini)
- FURLAN, Mira:
Imej me rajši od vsega na svetu – zgodbe o pripadanju (Biografija)
- KLAKOČAR Zupančič, Urška:
Gretin greh (roman) (Zgodovinski roman)
- SVETEK, Irena:
Črni princ (Kriminalka)
- ŠIROK, Mojca:
Praznina [Rim-Ljubljana-Bruselj] (Kriminalka)
- GORENJAK, Tina:
Najti ljubezen – zgodba po resničnih dogodkih (Družbeni roman)
- WOLYNN, Mark:
Podedovane družinske travme – kako nas oblikujejo vedenjski vzorci naših prednikov in kako jih prekinemo (Psihologija)
- BENEDETTI, Ksenija:
Hiša sozvočja – avtobiografski intervju s 75 sopotnicami in sopotniki – Koper, Ljubljana, Lipsenj, Pregarje, Pakoštane, Montepulciano, Palmižana, Hvar, San Vigilio, Lipica, Rabac, Dajla – november 2020 – april 2023 (Spomini)
- VAN DER KOLK, Bessel A.:
Telo si vse zapomni – možgani, um in telo pri zdravljenju travme (Psihoterapija. Duševno zdravlje)
- ZAGORC, Suzana:
Ne me siliti, da ti lažem (roman) (Družbeni roman)

mestna
knjižnica
Ljubljana

Knjižnica Frana Levstika Velike Lašče

Obratovalni čas

- ponedeljek: 13:30–19:00
- torek: zaprto
- sreda: 10:00–15:00
- četrtek: 13:30–19:00
- petek: 13:30–19:00

Mladinski oddelek Stripi
**Polonsky, David; Folman, Ari:
Dnevnik Ane Frank – likovna
priredba**
Morfemplus, 2024

Dnevnik mladega dekleta je zgodba, ki ji ni enake. Mlade in odrasle pritegne z osupljivo pripovedjo Ane Frank, ki je doživljala najhujšo grozo sodobnega sveta in v svoji preizkušnji ostala zmagoslavno in tragično človeška. V priredbi Arija Folmana, z ilustracijami Davida Polonskyja in odobritvijo Sklada Ane Frank iz Basla, je Dnevnik prvič predstavljen v obliki risoromana in vključuje obsežne citirane dele prvotne izdaje. Besedilo ostaja zvesto izvirniku, medtem ko osupljive ilustracije to klasično delo literature o holokavstvu dodatno osvetlijo in vizualno večplastno okrepijo.

Mladinski oddelek Zbirke pravljic
Sto slovenskih ljudskih – z vrhunskimi slovenskimi ilustracijami
Morfemplus, 2023

Kralj Matjaž, Bela kača s kronico in Ajdovo zrno so samo trije naslovi od stotih iz izbora Dušice Kunaver. Krasijo jo ilustracije 25 slovenskih ilustratorjev.

Odklenite svet bogastva slovenske narodne dediščine v prestižno oblikovani in z vrhunskimi ilustracijami obogateni knjigi, ki bo povezala generacije. In naj povem kar z besedami Dušice Kunaver: »Pravljice spodbujajo otrokovo domišljijo in gradijo vrednote, ki bodo oblikovale ne le njegov razum, ampak tudi osebnost. Otroka ne moremo vzgajati s pojmi, ki jih ne razume, ampak z zgledi, ki jih ponujajo pravljice.

Mladinski oddelek Vzreja živali
Ivakič, Anja: Ko najdeš mačko
Zavod Mačja hiša, 2023

Veste, kako ločiti mačko, ki je le odšla na potep, od brezdomne, zavržene, izgubljene? In kako ukrepati, če najdete katero od slednjih? Knjiga Zavoda Mačja hiša avtorice Anje Ivakič in ilustratorke Sare Vidmajer se začne z najdbo mačke, ki je ne poznamo. Od tu naprej odgovarja na vrsto vprašanj, ki se nam ob takšnem dogodku porajajo ali pa bi se nam vsaj morala.

Knjižnice smo pomembne zaradi vseh ljudi, ki imamo radi zgodbe.

Odrasli oddelek Družbeni romani
Abel, Susanne: Izogibajte se Gretchen – zgodba o nemogoči ljubezni

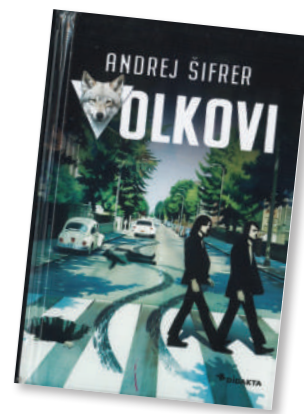
Hiša knjig, HKZ, 2023

Tom Monderath je medijska zvezda in voditelj večernih poročil na kölnski televiziji. Živi kot tipičen bogat, uspešen samski moški, potuje in se posveča delu; njegove zveze z ženskami so mimobežne in površne. Niti z mamo, 84-letno Greto, si ni posebej blizu. Ko pa pri njej začne opazovati znake demence, ga zaskrbi. Težko sprejme dejstvo, da je mati bolna, in takrat Tom potisne na stran vse tisto, kar ji je vse življenje zameril ter prevzame skrb zanjo. Greta, ki jo njen edinec pozna kot distancirano in večno žalostno mater, se mu prične odpirati in mu pripovedovati o svojem srečnem otroštvu v vzhodni Prusiji. In ko Tom najde staro škatlo z materinimi spomini, v kateri je fotografija mladega afroameriškega vojaka, stara vudu lutka in fotografija temnopolte deklice, Greta nenadoma obmolne.

Odrasli oddelek Krščanstvo
Roblek, Jože: Lepo je biti star – dnevnik duhovnika iz doma starejših

Primus, 2023

40 dnevniških zapiskov o vseh biserih (rojenih tudi iz preizkušenj), ki jih prinaša starost, če jo živimo v pristnem stiku s seboj, z Najvišjim in s sočlovekom. Zapisi so se rodili iz bivanja v domu starejših na Vidmu – Dobrepolje v letih 2022 in 2023. Pričevanje o lepoti starosti kljub doživljanju krhkosti življenja je dragocen prispevek v času, ko se prebivalstvo v Evropi stara in je kljub temu govoriti o starosti kot o osrečujočem življenjskem obdobju skoraj tabu. Duhovni vpogled v bivanje v Domu, srečevanje s starostniki, duhovno spremljanje in prinašanje Kristusa v svet na robu med zemeljskim in večnim – vse to prinaša prva tovrstna knjiga pri nas.

Odrasli oddelek Kriminalni romani
Šifrer, Andrej: Volkovi
Didakta, 2023

Prva pop rock glasbena kriminalka, ki vas pelje v svet zakulisja z vsemi bleščicami, ki jih ponuja slava, in temnimi platmi, ki so navadnim smrtnikom neznane. Zgodba vas pospremi v podzemlja dogodkov, za katere glasbena srenja noče, da jih poznate. Tako kot marsikoga pred njimi tudi Volkove načne notranja korozija – ljubosumje, slava, alkohol ... in prezgodnja smrt. Ko za vedno utihne že drugi Volk, se pojavi vprašanje: gre le za nesrečno naključje ali jih morda nekdo namenoma iztreblja?

Viri: morfem.si, supercombe.si, didakta.si, galarna.si.

intervju:
Lara Nedeljković

»Teško bi rekla, da je moje življenje drugačno«

Angelca Petrič | foto: osebni arhiv

28-letna Lara je zaradi okvare hrbtenice že od rojstva na vozičku. Bralcem Troble ni neznan obraz. Večkrat smo že brali o njenih plesnih dosežkih. Je namreč edina kategorizirana državna paraplesalka v Sloveniji. Prihaja iz Ulake. Sedaj večino časa, zlasti med tednom, preživi v Ljubljani, kjer pripravlja magistrsko nalogo s področja uprave. S paraplesom se ukvarja že sedem let.

Kako je tvoje življenje zaradi invalidnosti drugačno?

Sama bi težko rekla, da je drugačno. Življenje se ne razlikuje veliko. Mogoče se pozna pri arhitektonskih ovirah. Vse več stavb je že dostopnih invalidom in na tem področju se napreduje. Poznalo se mi je na primer pri odločanju za vpis v srednjo šolo. Želela sem na srednjo vzgojiteljsko, kjer se je pokazala ovira. Vse stavbe še niso dostopne. Prav tako invalid ne more opravljati vseh poklicev, ki jih hodeče osebe lahko. Velikokrat se na tekmovanjih pogovarjamo z ostalimi plesalci iz tujine. V kar nekaj državah imajo večjo izbiro pri vpisu v srednje šole/fakultete in potem pri opravljanju poklica, ki so si ga želeli.

Je mama že pred tvojim rojstvom vedela za invalidnost?

Ja, izvedela je že v nosečnosti.

Kako se uradno imenuje okvara?

Spina bifida. Rodila sem se z odprto hrbtenico; določeni živci so prekinjeni.

Imaš kakšne terapije?

Enkrat letno hodim na obnovitveno rehabilitacijo za 17 dni. Za ostalo mi skoraj zmanjkuje časa. Mlajša sem hodila redno na terapije na URI Soča.

Kaj lahko delaš enako kot hodeče osebe in kje so še ovire?

Ne morem opravljati vseh poklicev, dostopati do vseh zgradb, vseh storitev. Trudim se, da sem v največji možni meri enaka kot ostali. Tudi starši so me vključevali v vse dejavnosti. Prav tako so se v osnovni šoli trudili, da sem se vključila v vse zadeve oz. aktivnosti in programe prav tako kot ostali otroci. Načeloma lahko počnem vse stvari, določene seveda s prilagoditvijo oz. na drugačen način.

Je življenje na invalidskem vozičku lažje v mestu ali na podeželju?

Vseeno v mestu. Nujne stvari, kot so trgovine, so zraven; tudi javni prevoz je dostopnejši. Doma potrebuješ svoj avto. Ker živimo na Ulaki, kjer ni trgovine, bi morala z avtom v Lašče ali celo v Ribnico, Ljubljano. Tu je vse bližje. Kot trenutno kaže, bom najverjetneje ostala v Ljubljani. Tu tudi iščem službo, ker je bolj enostavno in je tudi več možnosti.

Hvaležna sem staršem, da lahko živim neodvisno življenje.

Kako je potekalo tvoje izobraževanje?

Najprej sem obiskovala osnovno šolo v Velikih Laščah, nato gimnazijo v Ljubljani; sledil je študij na Fakulteti za upravo, prav tako v Ljubljani. Trenutno pišem magistrsko nalogo.

Kako so reševali problem dostopnosti v osnovni šoli v Velikih Laščah?

Najprej sem bila v nižjih nadstropjih; nato so ob obiskovanju višje stopnje kupili stopniščni vzpenjalec, tako da ni bilo težav. V osnovni šoli sem tudi normalno obiskovala športno vzgojo in bila ocenjena. V srednji šoli so me le-te opravičili tako, da ni bilo treba obiskovati športne vzgoje.

Kako je videti športna vzgoja za invalide?

Učiteljica v osnovni šoli me je vključevala v vse. Upoštevala je moje omejitve in pouk temu ustrezno prilagodila. Pri ocenjevanju je bila na primer razlika v odbojki. Ostala dekleta so igrala med sabo; jaz seveda nisem mogla teči za njimi. Morala pa sem npr. 30-krat odbit žogo, ne da mi pade na tla. In tako dobila oceno. Nisem delala prevalov; kotalila sem se; zadeve smo prilagodili. Telovadila sem v največji možni meri tako kot ostali otroci.

Kaj ti pomeni gibanje?

Meni veliko pomeni. Tudi s fizičnega vidika. Veliko sedim, zato se pojavijo bolečine. Gibanje pomaga, da so bolečine manjše, da ohranjam fizično aktivnost. Za človeka, ki veliko sedi, ima gibanje še toliko večji pomen. V prostem času se rada družim s prijatelji, družino in preživljam čas v naravi.

Kdo te je navdušil za ples?

Moja sostanovalka v študentskem domu me je prepričala, da pridem pogledat. Na začetku sem šla tja z namenom res samo pogledat. A že prvič mi je bilo zelo všeč. Na začetku nisem hodila plesat preveč redno; navsezadnje je ples zabaven. Nato sem začela bolj resno trenirati. Plešem v plesnem klub Zebra; to je edini klub v Sloveniji, ki se ukvarja s paraplesom. Vsako leto nas je več, tudi mladih. Zelo smo uspešni; veliko se pojavljamo v javnosti.

Kako poteka ples na vozičku?

Za ples na vozičku mora biti voziček ustrezno prilagojen. Uporabljam športni voziček, ki ima kolesa pod kotom, da se vrtil hitreje, je lahek, nima dodatnih obremenitev, kot so zavore in ročke. Pri plesu na vozičku gre za gibanje telesa, gibanje rok, glave. Lahko bi rekli, da je dosti podoben plesu hodečih, le da plešeš na vozičku. Tudi figure skušamo čim bolj približati tistim, ki jih izvajajo hodeči plesalci.

Tvoj soplesalec hodi?

Trenutno ga sicer nimam več in plešem solo. V para plesu so tri kategorije: solo ples, torej plesalec na vozičku, kombi par (hodeči plesalec in oseba na vozičku) ter duo par, kjer sta oba plesalca na vozičku.

Katere plese imaš najraje?

Plešem standardne in latinskoameriške. Ljubši so mi latinskoameriški, ker so bolj hitri in bolj dinamični. Bolj si dinamičen, več je svobode, več prostega gibanja.

Kako potekajo treningi?

Skupinske treninge imamo dvakrat na teden; nato so tu še individualne ure s trenerjem. Prej ko sem plesala v paru, sva se s soplesalcem še sama dobila enkrat ali dvakrat na teden, pred tekmo pa vsak dan. Odvisno od časa. Sedaj imamo malo premora s tekmovanji že od novembra, sicer si sledijo vsak mesec. Za nami je svetovno prvenstvo, ki je potekalo no-

vembra v Genovi v Italiji. Prva tekma, ki sledi, je sedaj februarja v Franciji.

Verjetno so vsi treningi in tekmovanja povezani tudi z visokimi stroški?

Vsak poskuša poiskati sponzorje, donatorje. Veliko stanejo tudi plesne obleke, okoli 2000 EUR; potem so tu še plesni čevlji, plesni voziček, stroški potovanj ... Del stroškov tekmovanj nam krije Zveza za šport invalidov, tako da nekako gre. Je pa to zelo drag šport.

Kdo vas trenira?

Trenira nas Andrej Novotny. On pleše od malih nog in je učil tudi hodeče plesalce. Na željo njegove prijateljice, ki je takrat učila v klubu, je prišel v klub malce pokazat korake hodečim; nato se je tako izšlo, da je začel trenirati oboje, hodeče in plesalce na vozičku. Opravil je vse potrebne izpite za sodnika in trenerja, tudi mednarodnega sodnika. Že ko sem pričela trenirati, sem začela sodelovati z njim.

Kje trenirate?

Na Viču, na Gerbičevi ulici, v prostorih Kazine.

Kako je videti trening?

V ponedeljek imamo tehnične treninge. To obsega vaje na vozičku, vaje s telesom; vse skušamo približati gibom hodečih, le da ne uporabljamo nog. Pri plesu invalidov ne gre za to, da se samo malo premikaš. Delaš tudi gibe z vozičkom. Ob sredah imamo preplesovanje; preplesujem torej koreografije, ki jih imam zastavljene.

Katerih tekmovanj se udeležuješ?

Praktično vseh, državnih, mednarodnih, evropskih in svetovnih prvenstev; vseh se udeležujem.

Katere dosežke na področju plesa bi izpostavila?

Lanska in predlanska sezona sta bili izjemno uspešni. Leta 2022 sva s soplesalcem postala evropska podprvaka. Osvojila sva dve medalji na evropskem prvenstvu. Poleg tega sem tudi sama v solo kategoriji prišla v finale evropskega prvenstva. Lani je bilo svetovno prvenstvo, kjer sem v solo kategoriji dosegla 8. mesto izmed 29 udeležencev. To je zame kar velik uspeh glede na to, da sem bila na zadnjem svetovnem prvenstvu 19. Preskok je kar velik. Ponosna sem, da sem edina kategorizirana paraplesalka v Sloveniji. Imam kategorizacijo

Ko sem nastopala v laščah, je bil lep občutek nastopiti pred domačo publiko.

Ko potrebujem nekaj iz omare, se presedem iz vozička na pult in nato vzamem iz omare ter se spet presedem dol. Zame je to avtomatizem.

državnega razreda. Za vsem tem je velik trud. Od tekmovanj, na katerih sem bila, mi je najbolj ostala v spominu Japonska. Tam smo si vzeli čas in ostali še malo po tekmovanju. Zelo zanimiva izkušnja, drugačen način življenja. Tudi letos nas čakajo zanimive tekme. Avgusta grem zagotovo v Ameriko; ostalo bomo še videli sproti, kako bo čas dopuščal.

Te bomo lahko videli še plesati v Velikih Laščah?

Seveda, če me boste povabili. Z veseljem se udeležim. Ko sem nastopala v Laščah, je bil lep občutek nastopiti pred domačo publiko. Mami me je prvič videla plesati in je imela solzne oči. Veliko ljudi, ki me je gledalo, je bilo navdušenih. Drugače je nastopati doma kot pred neznanimi ljudmi.

Kako je videti tvoj običajen dan?

Vstanem, se uredim; nato imam običajno že načrtovanih kar veliko stvari. Nisem veliko prosta, saj so tu treningi, nastopi, intervjuji in še marsikaj. Čez cel dan se kaj dogaja. Težko bi opisala tipičen dan, ker je vsak drugačen.

Potrebujete kakšno pomoč pri vsakodnevni opravilih?

Ne, sem samostojna.

Kako je prilagojeno stanovanje, kjer živite?

Nič posebnega. Stavba ima dvigalo. Tega uporabljam, ker živim v prvem nadstropju. Tudi doma ni posebnih prilagoditev. Razen tega, da so prostori veliki. Načeloma normalno funkcioniram; doma imamo tudi banjo. Ovira je morda včasih na morju, ko naletiš v kopalnicah na ozka vrata. Doma smo naredili večje prostore. Jaz uporabljam navaden ročni voziček, s katerim tudi lažje funkcioniram v manjših prostorih. Edino dvigalo je pomembno.

Kako pobiraš stvari s tal?

Nagnem se in pobrem. Kako pa naj drugače?

Te kaj ovira?

Morda je še največja ovira višina. Včasih kaj potrebujem z višje police v trgovini; takrat prosim za pomoč. Doma teh težav nimam. Ko potrebujem nekaj iz omare, se presedem iz vozička na pult in nato vzamem iz omare ter se spet presedem dol. Zame je to avtomatizem, nekaj kar počnem normalno.

Imaš tudi izpit za avto?

Ja, imam izpit. Avta pa še nimam, vendar razmišljam tudi o nakupu. Avtomobili so tudi ustrezno prilagojeni, da je možno vse delati z rokami.

Se ljudje do invalidov obnašajo drugače?

Jaz ne čutim, da bi se ljudje do mene drugače obnašali. Mogoče tudi zato, ker sem družabna oseba in imam veliko prijateljev tako med invalidi kot hodečimi. Moja družba ne gleda drugače na invalide. Mogoče se še vedno najde kdo, ki se mu invalidi smilijo, se mu zdijo ubogi in da ne morejo nič početi. A družba kar napreduje v ozaveščenju, tako da se ti stereotipi odpravljajo.

Toda tudi od invalida je odvisno, ali se bo smilil sam sebi, ali se bo vključil v družbo.

Kaj pa odnos hodečih?

Včasih skušajo pomagati, ko ni treba. Včasih prehitro skočijo v smislu nudenja pomoči, ampak mene to ne moti. Jaz odgovorim, če potrebujem pomoč za na pločnik, tako s »prosim« kot z »ne hvala«, če pomoči ne potrebujem.

Kateri so cilji za naprej?

Da bi živela kot vsi ostali karseda normalno. Torej služba, družina, običajno življenje. Bo pa verjetno šport še nekaj časa moj del življenja in se določene stvari temu prilagajajo. Zavedam se, da ne bo vedno časa, da bi bilo vse profesionalno; sčasoma bo verjetno bolj na ljubiteljskem nivoju.

Na kaj si v življenju najbolj ponosna?

Da sem zrasla v samostojno osebo. Za to sem najbolj hvaležna staršem, in sicer da lahko živim neodvisno življenje in imam okrog sebe ljudi, ki mi veliko pomenijo. Uspešna sem na več področjih in za to sem hvaležna.

Adl o tem in onem

Pripravlja Jože Starič

O gensko spremenjenih organizmih

Najbolj razvpito ime pri gensko spremenjenih semenih je Monsanto, ki je imel leta 2015 26 % svetovnega tržnega deleža semen. To je bilo ameriško podjetje, ki je od leta 2020 del nemškega kemičnega giganta Bayer. Takšnih podjetij je še več, ampak Monsanto je najbolj razvpit. Evropa se gensko spremenjenih semen otepa, ampak tovrstne korporacije se na vse načine trudijo, da bi prišle s svojimi izdelki na čim več trgov. Sumljivo pri vsej stvari je, da podjetje Monsanto nikoli ni imelo velikega dobička, kar kaže, da je bilo v službi nečesa drugega. Mislim, da gre v ozadju za prevzem globalnega nadzora nad hrano. Nekateri, ki bi želeli vladati temu svetu, poskušajo uvajati kontrolo nad vsem in kontrola nad hrano je en del tega. Največji problem vidim v tem, da si te korporacije lastijo semena in če kmet z opraskanjem s sosednje njive nehote pride do gensko spremenjenih semen, ga korporacija lahko toži, kar je nizkotno, da bolj ne more biti.

Po drugi strani pa hrana, pridobljena iz gensko spremenjenih semen, zagotovo ni boljša. Zaradi naprednih tehnologij jo je lažje pridelovati, ampak ni boljša. Priljubljena floskula je, da je to (še ena) rešitev za svetovno lakoto. Nekatero raziskavo na miših so pokazale, da uživanje gensko spremenjene hrane po

nekaj generacijah povzroči sterilitno. Če se tisti, ki bi radi vladali svetu, tega zavedajo, lahko domnevam, da gre na nek način za uvajanje nadzora nad številom prebivalstva. Na svetovnem spletu ni težko najti dokumentov, ki te namene potrjujejo. Če jih ne bomo ustavili, to pomeni pot h koncu zahodne civilizacije. Po moje gensko spremenjena hrana in nadzor nad številom ljudi stopata z roko v roki.

V zadnjem času smo pričali velikim migracijam iz manj razvitih delov sveta v bolj razvite. S tem se srečujejo tako v ZDA kot v Evropi. Dejstvo pa je, da današnje migracije niso spontane, ampak so organizirane. Organizatorji, ki seveda niso migranti, pa so polni denarja, kar kaže, da jih nekdo financira. Nekatero teorijo pravijo, da je v ozadju »ustvarjanje« novega evropskega človeka prihodnosti, ki bo zmes belega Evropejca, Azijca in Afričana. To je načrtna raznarodovalna politika, ki bi uničila narode v Evropski uniji. Končno pa bi to globalno vodilo v eno kulturo, v eno religijo, v en finančni in politični sistem. To spominja na znanstveno fantastiko in se seveda ne more in se ne bo uresničilo, čeprav nekateri morda sanjajo o tem. Gensko spremenjeni organizmi so delček tega.

Nekatero države se uvajanju gensko spremenjenih organizmov upirajo. Tak primer je Rusija, kjer so gensko spremenjeni organizmi prepovedani; za uporabo je zagrožena enaka kazen kot za teroristična dejanja.

O zahodnem svetu

Slovenci spadamo v t. i. kolektivni Zahod, ki ga velika večina sveta ne mara, ne sprejema njegovih vrednot in začinja zavračati tudi zahodni finančni sistem. Slovenci pa tudi marsikateri drug narod v Evropi seveda nismo popolni pristaši vseh zahodnih vrednot. Na Zahodu prihaja do uničevanja družine kot ene osnovnih vrednot; posledično pada nataliteta, kar pa vodi v staranje prebivalstva in izumiranje. To je preprosto dejstvo in na koncu prevladajo tisti, ki jih je več. Zahod uvaja vedno več nadzora; zadnji poskus je uvajanje digitalnega denarja. Veliko ljudem nadzor ni všeč, a v zameno nam ponujajo udobje, za katerega pa smo pripravljene žrtvovati tudi del svoje svobode. Stara modrost pravi: Slabi časi dajejo močne ljudi, dobri časi dajejo šibke ljudi. Časi so dobri, materialno blagostanje je vse večja vrednota, a v resnici postajamo šibkejši.

Ob Nejčevi obletnici

Marjana Dolšina Delač | foto: arhiv PD

Nekrolog je posebno, namensko pisanje, pri katerem je verjetno najtežje odpreti prazen besedilni dokument in zapisati prvo poved. Obtežen s čustvi in ultimativno odgovornostjo do besed, ki bodo človeka pospremile iz bivanja v nebivanje, iz stiska roke v spomin, predstavlja piscu veliko breme, saj ve, da ne bodo izvabljale nasmehov na obraze, ampak bolečino, jok, obup, vsekakor nič takšnega, kar bi lahko kogar koli osrečevalo. Še dobro torej, da ne pišem nekrologa, ampak le preprosto besedilo v spomin Nejcu, ki je idilično sončnega 16. januarja 2022 odšel na zimski vzpon na Triglav, a se z njega ni vrnil domov.

Kljub sledečemu prepletu najinih zgodb bi lagala, če bi zapisala, da sva bila z Nejcem dobra prijatelja, saj sva se le bežno poznala. Zanj tudi nimam posladkanih besed, ker sem mnjenja, da pretenciozno vélike misli in dramatične krilatice zgolj zameglijo in okrnijo spominjanje, ki bi moralo ostati iskreno in naslovljeno na resničnega človeka. In Nejc je bil tako pristen človek, da mu vsaj to dolgujem. V spominu ga imam kot od sebe precej mlajšega ljubkega fantiča z očali iz sosednje vasi, ki me je vsakokrat zgledno pozdravil v trgovini, kasneje pa tudi v kateri od vaških gostiln. Ker se to spodobi. Kmalu zatem, ko je z uspešno opravljenim izpitom za vožnjo avtomobila dočakal svojo odraslo neodvisnost, sva se nekega mrzlega jutra srečala tudi od blizu. Še v trdi temi sem vsa zmrznjena v svojem starem audiju krmarila proti Laščam med kupi snega in v nepreglednem ovinku je le malo preveč smelo pribrazil Nejc. Morda bi kakšen agilnejši voznik splezal na napluzeno barikado, jaz pa sem samo stisnila zavoro in otrpnila na mestu, dokler nisem slišala pričakovanega reska in sprednji konec njegovega avta se je ustavil v zadnjem boku mojega. »No, pa smo tam.« V glavi se mi je zvrtil scenarij, ki me čaka: nestrpen moški voznik, ki bo hrulil name, kaj sem vendar počela, da ne smem klicati policije in da se na moji karoseriji komaj kaj pozna, da se mu mudi v službo, da sem mu pokvarila dan in me bo na koncu prepričal, da sem za vse kriva sama ... »Aaaaa!» Globoko sem zajela sapo, prestavila v prvo, ugasnila motor, odpela varnostni pas in poklapano izstopila. Pričakal me je zaskrbljeni Nejc, ki me je najprej

vprašal, ali sem v redu. Nato se mi je opravičil, da je trčil vame, in obljubil, da bo sam poskrbel za popravilo moje stare pločevine. O svojem avtu ni rekel ničesar. Odgovorila sem s kratkim: »Ja, v redu sem« in: »Hvala,« čeprav sem bila v resnici šokirana. Ne nad najino prometno nesrečo; teh sem do takrat imela že kar nekaj, ampak nad tem, kako se je razpletla. Vse obljubljeno se je uresničilo in razen nekaj dni brez prevoznega sredstva nisem imela v zvezi z dogodkom nobenih skrbi več. Dejanja govorijo glasneje od besed, mar ne?

Kasneje se nisva nikoli več zares pogovarjala, opazila pa sem, da je vzljubil hribolazenje, saj je neumorno objavljaj fotografije z vedno drznejših izletov in jih pospremil z doseženim časom hoje. Ker je bilo skalnato visokogorje svojčas tudi moja velika ljubezen, sem vedno z zanimanjem pregledala spletne objave z njegovih tur in se vračala v svoja doživetja. Spomnim se, da sem večkrat pomislila: »Fant je kar resno zagrabil,« saj so bile vmes tudi bolj zveneče destinacije, ki sem jih sama pospravila v predal posebno pomembnih trofejev. Naposled je bil na vrsti Triglav ... pozimi. Ne, nikoli nisem zlezla višje od Kredarice, četudi sem poleti že večkrat posedala ob Aljaževem stolpu, prvič še kot osnovnošolka in enkrat celo na snežnem zometu nad njim, ki se je v mrzli pomladi leta 2001 obdržal vse do

junijskega dneva državnosti. In ko sem leta 2016 na kamniški Brani ob prepandnem žlebu prvič začutila šibeča kolena in omehčane kolke, sem dereze, cepin in pohodno plastiko za vedno postavila v kot. Dereze in čevlje sem prodala, cepin pa predala očetu z željo, naj ga podari ali posodi nekomu, ki bi sicer po hribih kolovratil brez ustrezne opreme. Bil je vrhunski pohodni cepin z okroglo rinko in le nekaj praskami, ki so nastale ob mojih redkih zimskih vzponih. Na enem od njih

*Oj, Triglav, moj dom, kako si krasan,
kako me izvabljaš iz nizkih ravan.
V zimski idili na strme vrhe,
da tam si spočije v samoti srce.*

sem v še beli pomladni nedelji prečila snežino na poti na Jalovec. Najlepši važič nad Tamarjem je vedno postregel z nepričakovanim zapletom in tudi tokrat ni šlo drugače. Na srečo me je moj bleščeči cepin še pred previsom ustavil na poti v ledeniško dolino Koritnice, ki se vije kakšnega pol kilometra nižje. Tiste druge nedelje pred dvema letoma ga je oče posodil Nejcu.

Bil je optimističen dan; narava se je kopala v soncu in ob kosilu sem sorodnikom z navdušenjem razlagala, kako sem ravnokar prvič stala na drsalkah. Vest o Nejčevi tragični nesreči pod Malim Triglavom je toliko bolj zarezala v možgane in me v hipu vrnila na pobočje nad Kotovim sedlom, kjer sem sama doživela isto. Samo z drugačnim koncem. Vse z dobrim namenom izrečene misli, ki sem jih poslušala ob Nejčevem pretresljivem pogrebu in po njem – da je zdaj tam, kjer je bil vedno srečen, da ga je Triglav poklical k sebi in da je bilo že tako usojeno, so ob zavedanju nepovratnosti tega, kar se je zgodilo, zvene kot slaba tolažba. A kaj drugega je sploh preostalo?

Enako močno so me pretresle očetove besede o mojem cepinu, ki je »zdrsnil z njim,« saj je zraven odšla tudi vsa moja mladostna korajža, vsa želja po adrenalinu, neverjeten občutek svobode, ki me je vsakokrat pričakal na vrhu. Okrog mene so se mnogi spraševali in se še sprašujejo, zakaj je Nejc sploh rinil tja gor – na vrat na nos, v tako težkih razmerah, zakaj že zdaj ... V resnici mi je kristalno jasno, le razložim težko. Ne razumem pa, zakaj je bilo prav meni prihranjeno in njemu ne. Bil je isti cepin. Nekje v Snežni konti je obležal kot nagrobnik, jekleni epitaf, ki je v skale vrezal njegov pogum, odkritosrčnost, preprostost in vse druge odlike, po katerih smo ga poznali. Postal je memento mori, ki me ne bo nikoli zapustil, opomin, da smo krhka organska bitja, katerih življenja ugašajo v hipu, nenačrtovano, popolnoma absurdno. In Nejc bo bival z mano kot upanje in potrditev, da obstajajo ljudje, ki zmorejo ostati iskreni, prijazni in pošteni tudi takrat, ko se večina spozabi. Le ni jih prav veliko. Dragi Nejc, nismo te pozabili, le počakaj nas nekje na dolgi poti v večnost.

POEZIJA & UMETNOST

Oda svobodi

(KP, 14. november 2018)

Tvoj klic je močan
in trga okove,
odpira obzorja,
moči daje nove.

Brez tebe je tema
in v duši je mraz,
nesreča odkrije
svoj pravi obraz.

Te mnogi bi radi
zaprli v ogrado,
te zbrisali iz uma
kot slabo razvado.

Vest si ti slaba
vseh tistih slabičev,
ki sanjajo sebe
v vlogi biričev.

Zatiranim sonce,
zasužnjenim sen,
upanje stalno
kot ljubimcem objem.

Zato boš ostala
kot zvezde na nebu,
do večnosti draga
kot morje galebu.

Svoboda je moč,
ki gore premika,
svoboda je luč,
ki se v dalji svetlika,
svoboda je up,
ki zadnji umira,
svoboda se vedno
na pogumne opira!

Srečo Knafelc

Cvetovi ljubezni

V vsakem cvetu je ljubezen;
vsak cvet svojo moč ima,
da nam lajša bolečine,
kadar jih telo ima.
Kadar kje smo čisto sami,
ranjeno nam je srce,
tudi zanj tam na poljani
prava rožica cveti.
Kdor v bogastvu išče sreče,
nikdar našel je ne bo,
saj se v cvetovih skriva
in v travah valovi.
Če kdaj našel boš to srečo,
vedno v srcu boš bogat
in v tebi vsepovsod bo
neizmerno lep zaklad.
Občankam in občanom!
Naj nič vam časa ne greni.
Vse, kar slabo je, naj zbledi,
v cvetov se tisoč spremeni.

Nataša Vybiralik Klinc

TROBLA

Naslednja
številka izzide
27. marca 2024.

Gradivo
oddajte do
13. marca 2024.

Oglase
sprejemamo na
trobla@velike-
lasce.si ali po tel.
01 7810 370.

Ob praznovanju 70-letnice vrtca Sončni žarek

Stanka Mustar, Metka Mehlin
foto: arhiv šole in vrtca

V mesecu novembru smo se strokovni delavci vrtca in otroci pripravljali na praznovanje visokega jubileja našega vrtca. V praznično obarvanem tednu, ki je potekal od ponedeljka, 20. 11., do petka, 24. 11. 2023, so se zvrstile različne načrtovane dejavnosti. Po besedah novinarja, ki je posnel in pripravil prispevek o našem vrtcu, sodimo med najstarejše vrtce na podeželju.

V tednu pred načrtovanimi dogodki nas je obiskala ga. Marija Koprivec – vzgojiteljica, ki je pričela z delom v vrtcu v Velikih Laščah. Spremljali so jo »njeni prvi otroci«, ki so bili v tistem času vključeni v vrtec. Vzgojiteljice in otroci so pripravili zanimiv program in nato smo si skupaj ogledali vrtec, ki je sedaj precej drugačen. Otroci pa niti ne, saj so »še vedno igrivi, vedoželjni, živahni in včasih tudi malo nagajivi«, kot je povedal eden od obiskovalcev. Gospo Marijo so še vedno klicali tovarišica, tako kot je bilo takrat v navadi. Na skupnem druženju smo izmenjali izkušnje, mnenja in spomine, ki so jih z nami podelili obiskovalci. Vse smo lepo povabili na našo osrednjo prireditev in jim izročili majhen spomin na ta dogodek.

Na prvi dan začetka našega prazničnega tedna smo se z otroki v vrtcu pogovarjali, kaj pomeni to, da naš vrtec

praznuje 70. rojstni dan, kaj bi vrtcu zaželeli za rojstni dan, kaj jim je v vrtcu najbolj všeč itd. Nastali so lepi plakati z željami, mislimi in risbami otrok, ki so bili razstavljeni v večnamenskem prostoru vrtca.

V torek popoldne je v športni dvorani Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče potekala osrednja slovesnost ob 70-letnici vrtca Sončni žarek z naslovom Zapoj, zapleši, veseli se z menoj. Na prireditvi so se z ritmičnimi, ljudskimi in rajalnimi plesi ter pevskimi točkami predstavile vse skupine vrtca druge starostne stopnje. Gostje so lahko uživali v raznolikih točkah. Nihče ni mogel ostati ravnodušen. Čudoviti glasovi vrtčevskega pevskega zbora so slavnostno otvorili prireditev s pozdravno pesmijo Dragi prijatelji. Medse smo povabili tudi goste, ki so se takoj odzvali našemu povabilu. Skupaj

z otroki so ustvarili nepozabne točke. Pevski zbor je spremljala izjemna vokalistka Nina Virant. Skupina Račke je zaplesala ob zvokih harmonike, ki so zazvenele pod spretnimi prsti očka Aleša Gačnika. Skupini Račke in Ribice sta se s plesom in petjem pridružili glasbeni gostji Amadeji Golob. V dveh sklopih so se na odru predstavili tudi učenci Glasbene šole Ribnica, ki so nedolgo tega obiskovali naš vrtec. S priredbo Šifrerjeve Uspavanke za Evo so glasovi vzgojiteljic, ki so se posebej za to priložnost združili v vzgojiteljski pevski zbor, nežno, ob kitarski spremljavi Marka Šavlija, popeljali do zaključka prireditve. Še enkrat hvala vsem nastopajočim otrokom, vzgojiteljicam in gostom, ki so nam pričarali prečudovit večer. Da smo lahko prireditev izpeljali, se zahvaljujemo vsem sponzorjem (KG Dent d. o. o., Virant d. o. o., Knut

d. o. o., Goran Njenic s. p., Peter Hren s. p., Eco ogrevanje Matjaž Petelin s. p., H2O d. o. o., Diskont Zalar s. p., Miroslav Mramor s. p., Zakrajšek Marko s. p., Antus d. o. o., Kmetijska zadruga Velike Lašče, Pekarna Pečjak, Iz krušne peči d. o. o., Gea produkt) in Občini Velike Lašče.

V sredo so otroci uživali ob ogledu predstave Jesenska v izvedbi Teatra za vse. Lepo je bilo videti otroke, ki so se od srca nasmejali.

V četrtek smo se vsi skupaj, otroci in zaposleni, zbrali v večnamenskem prostoru vrtca. Kot se za vsako praznovanje spodobi, smo se posladkali z veliko čokoladno torto. Še preden smo zarezali v torto velikanko, smo vrtcu zapeli rojstnodnevno pesem. Sledilo je rajanje.

V petek smo imeli dan odprtih vrat. Vzgojiteljice so za otroke pripravile raznolike dejavnosti, ki so si jih lahko obiskovalci ogledali ali pa se jim pridružili.

Naj zaključimo z mislijo P. Coelho, ki nas je spremljala med pripravami na praznovanje 70-letnice vrtca in nam bo vodilo tudi v prihodnje: »Otrok lahko odraslega nauči tri stvari: da je srečen brez razloga, da je vedno radoveden in da se za nekaj neumorno bori.«

Vrtec Sončni žarek

Vpis v vrtec

Starše in zakonite zastopnike otrok vabimo k vpisu v vrtec in obveščamo, da sprejemamo vloge za vpis v vrtec Sončni žarek za šolsko leto

2024/2025 do 31. 3. 2024.

Vloge za vpis otroka so na voljo v vrtcu in na spletni strani

www.soncni-zarek.si.

Otroka lahko vpišete v vrtec kadarkoli med letom, če je dopolnil 11 mesecev in če ne uveljavljate več pravice do starševskega dopusta.

Cepljenje otroka je pogoj za vpis v vrtec, kot določa 51. člen Zakona o nalezljivih boleznih. Če bo prošnji več, kot je prostih mest v vrtcu, bo o sprejemu otrok odločala komisija za sprejem otrok.

Za dodatne informacije se lahko oglasite osebno v vrtcu, pokličete na tel. številki:

031 618-300, 01 7881-582

(Stanka Mustar)

ali pišete na e-pošto:

stanka.mustar@vrtec.velike-lasce.si.

Praznični december v vrtcu Sončni žarek

vzg. Tadeja Gradišar in Jožica Planinšek | foto: arhiv vrtca

*»Prazniki so zato, da se svet zazdi drugačen, da smehljaš se kar tako, čeprav je dan oblačen. Da brez besed zazreš oko v belo praznično praznino in veš – živeti je lepo ...«
(B. Š. Žmave)*

Vrtec Sončni žarek (vključno z enoto Karlovica in Turjak) je zadnji mesec leta preživel v prazničnem vzdušju. Kolektiv je načrtoval zanimiv in bogat program za otroke. Naši dopoldnevi so minevali v duhu prijateljstva, igre, zabave in druženja. Veselje in pričakovanje sta se stopnjevala iz tedna v teden. Okrasili smo skupno jelko v večnamenskem prostoru z okraski, ki so jih starši z otroki izdelali doma. Praznično vzdušje smo pripravili tudi po igralnicah in drugih prostorih vrtca. Posladkali smo se z Miklavževimi dobrotami; otroci so nastopali otrokom. Posamezna skupina se je predstavila s plesom, petjem, igranjem na ritmične inštrumente ... Otroci so si ogledali praznično risanko na platnu (»mini kino«); preko Kamišibaja so poslušali pravljice in se življali v svet literarnih junakov. Gostili smo učence Glasbene šole Ribnica. Dopoldan so

nam popestrili z božičnim koncertom.

Tudi letos smo izpeljali ustvarjalno delavnico za bazar, za katero so dali pobudo starši. Izdelovali smo različne dekorativne okraske, ki smo jih ponudili na božični tržnici in v vrtcu. Zahvala gre tudi staršem, ki so ustvarjali doma in prispevali k bogatemu naboru izdelkov. V okviru Festivala božičnega kruha je vrtec sodeloval v programu za otroke. Delavke so pripravile glasbeno pravljico Živali pri babici zimi ter likovno delavnico.

Razveselili smo se obiska Božička. Po skupnem druženju je otroke obdaril s knjigo.

V prazničnem decembru tradicionalno povabimo babice in dedke, da z nami preživijo igrivo dopoldne. Tudi letos je bila udeležba velika. Starejše skupine so pripravile nastop v skupnem prostoru vrtca. Mlajši otroci pa so imeli

druženje z dedki in babicami v svojih igralnicah.

Obiskali smo šolsko ter Mestno knjižnico, kjer smo bili deležni lepih zgodb. Obiskala nas je upokojena vzgojiteljica ga. Ela Gale. Ob spremljavi na kitaro je otroke naučila pesmico o zvonovih.

Starejši otroci so v vrtcu izdelali lesene okraske, ki so jih odnesli na občino in z njimi okrasili županovo smreko. Otroci so izdelali voščilnice. Z lepimi mislimi, željami so jih odnesli domov.

V zadnjem tednu pred počitnicami nas je obiskal g. ravnatelj s šolskim pevskim zborom. Prisluhnili smo novoletnim voščilom in petju lepih božičnih pesmi.

*»Imejte se radi, popolnoma in v celoti. To je eden najpomembnejših načinov za dosego sreče.«
(Louise L. Hay)*

Velikolaška kronika

Kdor je vas poznal, mu tudi v peklu ne bo hudega

Inšpektor Muki

In je tu. Novo leto. Še eno. Nikoli nisem natančno vedel, zakaj ga vedno znova tako nestrpno pričakujemo in zakaj se ga na vsak način – če ne gre drugače pa tudi na silo – želimo (raz)veseliti. No, pravzaprav vem. Skrivnost oziroma poanto novega leta je že nekoč davno odkril srbski pisec Duško Radović. »Novo leto bo seveda prišlo. Tako do tistih, ki ga bodo, kot do tistih, ki ga ne bodo čakali. Vendar je ves čar tako ali tako v čakanju, ne v samem novem letu. Lepo je namreč čakati na nekaj, za kar veš, da bo prišlo. V življenju smo čakali na različne stvari, to vsi vemo, in vedno ter zagotovo so prihajala zgolj nova leta.«

In tudi tokrat je prišlo. Novo leto, ki pa v nasprotju z imenom ne prinaša nič bistveno novega. Lahko bi uporabil funkcijo kopiraj/priplepi iz lanskega leta. Ali predlanskega. Ali predpredlanskega.

Na zahodu (in v Laščah) nič novega. Tiste štiri od vseh pozabljene stojnice bodo še vedno krasile pročelje Levstikovega doma. Potem, ko smo se bali, da nam bo šla čez pašnik, zelnik ali celo dnevno sobo, nas bo po najnovejšem načrtu obvoznica obšla za vsaj 100 kilometrov. Na novo zasajena trta v Gaju še ne bo obrodila. Leseni kačuri na Laškem in Turjaškem trgu bosta še vedno samevali. Kotlovnica bo po drugi strani na veliko veselje in ponos župana delala s polno paro. Gasilskih veselje tudi letos ne bo (z)manjkalo; če boste imeli res (ne) srečo, pa boste na srečelovu spet zadeli radiator. Teh zagotovo ne bo zmanjkalo. Na Škofljici bodo ob jutrih in popoldnevih še vedno zastoji, kar pa bo mačji kašelj v primerjavi s čakalnimi vrstami v zdravstvu. Prej

boste prišli do avdiience pri papežu kot pa do osebnega zdravnika. Pod Titom smo bili med neuvrščenimi, pod Lenčkom smo med neopredeljenimi. Ne kliči mama doktorja, kot prepeva Prljavo kazalište.

Bencin se bo seveda podražil. Pir takisto. Za prašek nisem povsem prepričan. Bitcoin zna iti gor. In potem dol. V Ukrajini se bo nadaljevala vojna, na katero je večina že pozabila, v Gazi se bo nadaljeval genocid, na katerega je večina že pozabila. Osemindesetletni Donald Trump in 81-letni Joe Biden se bosta znova udarila za tisti fotelj v ovalni pisarni v Beli hiši, pri tem pa nam večkrat dala vedeti, da na mladih svet stoji.

Raiven bo na Evrosongu svoje odkrakala v polfinalu, Oppenheimer pa bo na Oskarjih povozil Barbie. »Now I Am Become Death...« Za noč čarovnic bomo spet izdoblili buče, za »thanksgiving« bomo nadevali purana, na črni petek bomo stali v dolgih vrstah v trgovskih centrih za navlako, ki jo niti najmanj ne potrebujemo, na valentinovo pa boste svoji dragi oziroma dragemu poklonili darilce, ki ga niti najmanj ne potrebuje. Postalni bomo večji Američani od Američanov samih. V jutranjih urah se bomo še naprej vžigali nad statističnimi dosežki in presežki Luke Dončiča. Dvojni dvojčki, trojni dvojčki, še vedno pa bodo najbolj priljubljeni Unionovi in Zlatorogovi šestorčki. Marca bo v Planici spet padel rekord. V promilih kakopak. Nekaj mesecev kasneje bomo romali še na Euro v München in na tekmi s Srbijo ugotovili, da med deset tisoč slovenskimi navijači vsaj tri tisoč od njih navija za Srbijo.

Na levici se bo pojavil nov obraz, nov mesija, na desnici bo vse po starem. Pes bo v želji, da bo kaj padlo z mize, hlinil, da vas ima rad in se pri tem lizal po jajcih. Seksualni položaj, ko si ti spodaj, zgoraj pa ni nobene/nobenega, bo imel vse več praktikantov.

2024 bo še ena zelo posebna in hkrati povsem običajna etapa na dolgi dirki imenovani življenje. Enkrat se vam bo zdelo, da ste v prednosti, drugič pa, da ste v velikem in neulovljivem zaostanku. Dirka pa je dolga in ne pozabite, na koncu dirkate zgolj in samo sami s sabo.

Kar se vašega inšpektorja tiče ... Če sem začel s citatom s hrbovitega Balkana, pa naj še končam v podobnem slogu. »Štiri(inštiri) deset let mi je, grda starost; človek je še mlad, da bi lahko imel želje, in že star, da bi jih lahko uresničil. Jaz pa delam šele zdaj, kar bi bilo treba že zdavnaj narediti, v bohotnem razcvetu telesa, ko so vsa naštetja pota dobra in vse zablode koristne. Škoda, da nisem deset let starejši, pa bi me starost varovala uporov, ali deset let mlajši, da bi mi bilo vseeno. Ker trideset let je mladost, tako mislim zdaj, ko sem se brez vrnitve odmaknil od nje, mladost, ki se ne boji ničesar, niti sebe ne,« je na začetku svoje mojstrovine Derviš in smrt zapisal meni dragi Meša Selimović. Ko sicer pomislim na nekatere med vami, se mi zdi še precej bolj primeren nek drug citat. Tisti Pantelije Topalovića iz kulturnega Šijanovega filma Maratonci tečejo častni krog. »Ko je vas poznavao, ni pakao mu neće teško pasti.« Prevod, verjamem, da ni potreben.

Najini recepti

Mija &
Jure

Tisti, ki niste primorani izpeljati suhega januarja, si lahko privoščite grenki aperitivni koktajl, katerega sestavine so pri naju postale kar stalnica. Če sva začela z našimi zahodnimi sosedi, tokrat z njimi tudi nadaljujemo. Cacio e pepe so med najbolj enostavnimi testeninami, za katere potrebujemo samo dve sestavini. Vsaki dobri slani jedi se prileže nekaj sladkega, tako da s puhastimi palačinkami in domačo karamelo nikakor ne boste brenili v temo. Dober tek in na zdravje!

Cacio e Pepe

Sestavine za 2 osebi

- 200 g špagetov
- 80 g sira pekorino
- 1 žlička sveže mletega popra

Sir naribamo na najmanjšo možno velikost in ga damo v večjo posodo. Dodamo poper in premešamo. Špagete skuhamo al dente v osoljeni vodi (žlička soli na liter vode). Ko so kuhani, jih brez odcejanja prestavimo na zmes sira in popra ter vse skupaj začnemo mešati. Ko se vse sestavine dobro premešajo, začnemo dodajati vodo, ki nam je ostala pri kuhanju. Vodo dodajamo in mešamo, dokler ne dobimo lepe kremaste omake.

Negroni

Sestavine

- 20 ml gina
- 20 ml rdečega vermuta
- 20 ml Camparija
- led
- pomarančna lupina

Sestavine za koktajl prelijemo čez tri kocke ledu in vse skupaj z žlico trikrat zavrtimo. Na koncu dodamo svežo pomarančno lupinico in uživamo. Če koktajl vzljubimo, si lahko pripravljamo staran Negroni. Alkoholne pijače v danem razmerju natočimo v primerno steklenico in iz tedna v teden okušamo vedno manjšo kislost in grenkobo koktajla.

Puhaste palačinke z karamelo

Sestavine za 4 osebe

- 230 g moke
- 1 vrečka pecilnega praška
- ščep soli
- 2 žlici sladkorja
- 200 ml mleka
- 1 veliko jajce ali 2 manjša
- 30 g stopljenega masla
- 1 vrečka vaniljevega sladkorja

V posodi zmešamo moko, sladkor, sol, vaniljin sladkor ter pecilni prašek. V drugi posodi zmešamo jajce, mleko in stopljeno maslo. V mokre sestavine dodamo suhe in dobro premešamo. Gosto maso pustimo počivati 20 minut na sobni temperaturi. Na veliki ponvi segrejemo malo olja in z žlico na ponev dodamo maso za palačinke. Tople palačinke postrežemo s slano karamelo in stepeno smetano.

**Če masa ostane, jo lahko shranimo v hladilniku in porabimo naslednji dan. Palačinke bodo po dolgem vzhajanju še bolj puhaste.*

Namaz slane karamele

Sestavine

- 90 g kristalnega sladkorja
- 40 g masla
- 330 g sladke smetane za stepanje
- ščepec soli

V srednje veliko kozico natresemo sladkor. Pristavimo jo na srednje močan ogenj in počakamo, da ves sladkor karamelizira. Ne mešamo! Dodamo maslo v kockah in začnemo z mešanjem. Ko se vse maslo raztopi, začnemo v kozico dodajati sladko smetano. Dodajamo jo postopno, tako da karamela ves čas vre. Ko nam zmanjka smetane, dodamo še malo solnega cveta, dobro premešamo in odstavimo z ognja. Ko karamela preneha brbotati, jo prelijemo v lončke. Namaz se hrani v hladilniku. Porabimo v enem mesecu.

PUSTNO RAJANJE V VELIKIH LAŠČAH

nedelja, 11. februar, ob 16. uri,
športna dvorana Velike Lašče

Za izvedbo norčave poslikave obraza, zanimivih otroških delavnic in ustvarjalnic bodo poskrbele članice Društva Finta, ob 17. uri pa bo sledil pravi pustni žur z Majo Jovanovič!

Za nepozabne pustne spomine, boste lahko obiskali foto kotiček Mili fotografija, Milena Vintar s. p.

Po koncu dogodka bodo na voljo slastni pustni krofi.

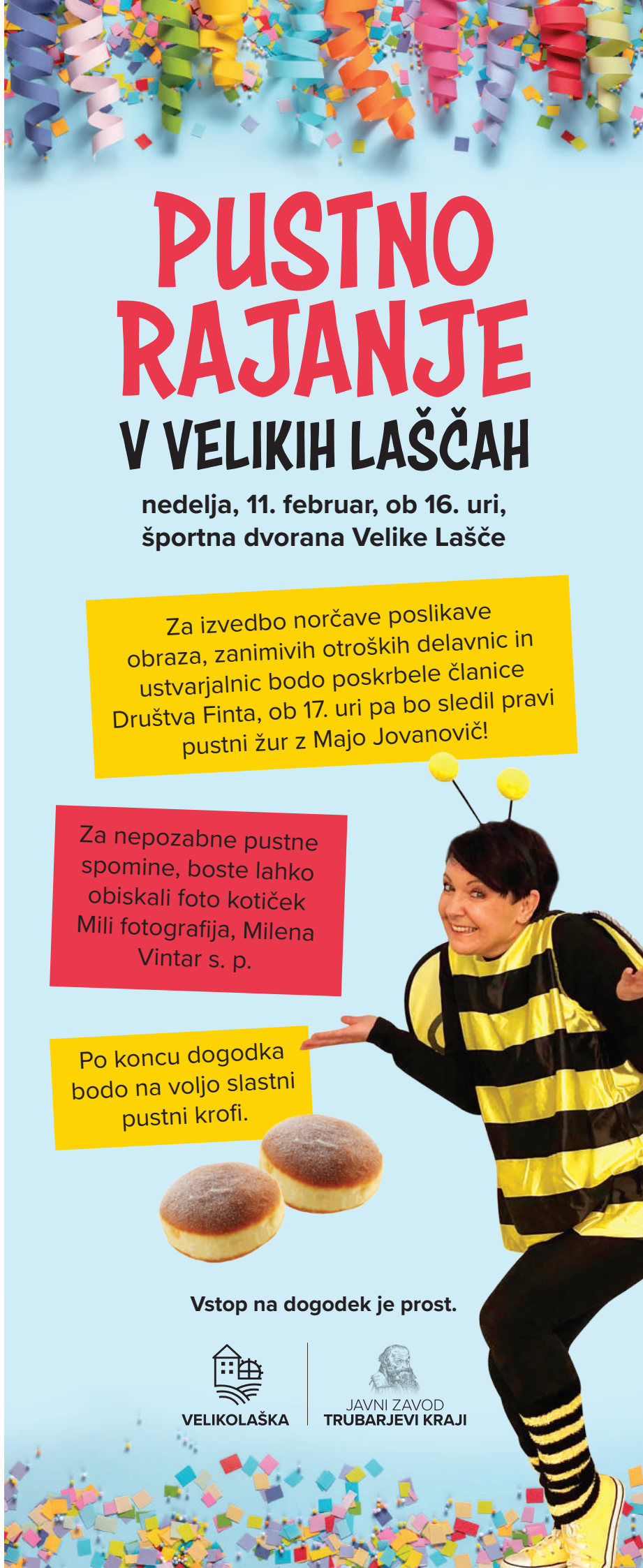
Vstop na dogodek je prost.

VELIKOLAŠKA

JAVNI ZAVOD
TRUBARJEVI KRAJI

Iz velikolaškega okraja (50)

O rihtah in domačih pridelkih

Metka Starič

Naša stara teta Ani je za kakšnega človeka rekla, da je pokrita rihta. To je pomenilo, da svojih slabih plati ni takoj pokazal. Kaj pa pravzaprav pomeni rihta? Gre za eno ali več jedi, ki si sledijo znotraj enega obroka. Obrokov pa je bilo nekdaj precej več kot danes. Zjutraj je bilo kosilo ali »fruštak«; sledila mu je dopoldanska malica ali »dajžnæk«; opoldne je bila »jüžna«; popoldanska malica je bila »mala jüžna«; zvečer je bila večerja. Kadar so ličkali koruzo ali meli proso je sledil še »povečeræk«. Tako je leta 1960 v naših krajih zabeležila etnologinja Anka Novak, njene sogovornice pa so bile z Velikega Osolnika, iz Bavdkov in z Velike Slevice.

Koscem so fruštæk oz. kosilo postregli v treh rihtah. Za prvo rihto so dobili zelje, zraven pa bob ali fižol. »Bob je za čez gozd,« so rekli, je težak, se ga »fajn najej, pa dougu drži«. Nasprotno pa je bila kaša »samu za čez prag«. Da so kmetje v naših krajih pridelali zelo veliko fižola, dokazujejo zapisi Antona Gačnika z Opalkovega v njegovi črni beležki, ki jo hrani Janko Gačnik. Prvi zapis je iz leta 1899, ko je prodal fižol za 64 gl.; v letu 1897 je prodal 176 kg

po 14 gl.; leta 1903 je prodal kar 669 kg po 11,5 in 12,5 ter zanj dobil 70 gl. 60 kr. V naslednjih letih sledijo natančnejši zapisi: »Prodav sem fižol: 327 kil. rudečega, 211 kil. koksa, je biv po 13 gl. 50 kr., koks po 14 gl. 50 kr., je vergu 72 gl. 1905. leta.« In dalje: »Prodav sem fižol 1906, je biv po 12, ga je bilo 480 kil, je vergu 60 gl.« Leta 1908 je bil fižol koks po 12,50, rdeči po 11,50 in zanj je dobil 71 gl. 61 k. Naslednje leto je bil po 12 in ga je bilo 300 kg; zanj je dobil 51 gl., leta 1910 pa je prodal 384 kg fižola po 12,5 in dobil 48 gl. Leta 1911 je prodal 214 kg po 17,50 in dobil 37 gl. 45 kr. ter 40 kg koksa po 24, kar je zneslo 9 gl. 80 kr. V letu 1912 je prodal 446 kg fižola po 12,75 in dobil 56 gl. 87 kr.; za 1913 ni podatka, v 1914 pa je prodal 150 kg fižola po 24 gl., kar je zneslo 128 gl. Sledi zgovoren zapis: »Tisti čas je bla Svetovna vojska, je blo hudo na svetu, denarja dosti, živeža pa ne.« Za njim je le še en podatek o prodaji fižola iz leta 1916, ko je prodal 180 kil. fižola po 32 kr. in dobil 57 gl.

Pa nazaj k rihtam. Za drugo rihto so imeli na Velikem Osolniku zabeljene žgance, včasih pa so pripravili ječmenov močnik in mle-

ko, ki je bilo lahko »topljeno« ali pa »frišno«.

Tretja rihta je bil kafe pa kræh. Tudi na zidanem štedilniku pri nas v Retjah je vedno stal lonec s kavo. Proja pa Franck je pisalo na kartonskih embalažah, iz katerih so jo kuhali; v njih so bili nadomestki prave kave brez kofeina – pražen ječmen in koren cikorije. Stara mama je med kuhanjem vedno dodala še žličico prave kave. Za žejo je bila dobra hladna, za zajtrk pa si jo zлил v vroče mleko, dodal sladkor in spremenila se je v belo kavo. Vanjo je bilo treba nadrobiti toliko kruha, da je žlica v plehnati »šalci« stala pokonci. Boris Kuhar piše, da se je kava v naših krajih počasi uveljavila konec 19. stoletja. Na začetku so kavo pile le ženske za moč. Med obema vojnama pa so jo pili le ob večjih praznikih in ob najvažnejših kmetovih delih: košnji, žetvi in mlatvi. V naše kraje so jo prinašale jajčarice iz Trsta in jo z gospodinjami menjavale za jajca. Vera Gorjup se spominja, da so jajčarice nosile s seboj velike košare, v katere so shranjevale jajca in jih nosile prodajat v večja mesta. V Krvavo Peč so prihajale na dva meseca, bile pa so tri: prva je bila

Hruškar'ca, ker je bila doma s Hruškarjev iz Vidovske fare. Druga je bila Primka – pisala se je Primc, z Gorenjega Iga. Tretja je bila neka Francka, ki je odkupovala le jajca in večkrat prišla v Krvavo Peč. Od jajčaric so gospodinje sicer dobile manj denarja, kot če bi jajca same šle prodajat v Ljubljano. Aa če se ni nabralo dovolj živil za v Ljubljano, so jih prodale jajčarici in zaslužile za petrolej in sol.

Stari ljudje so pripovedovali, da je bila opoldne za južno ena sama rihta. Pogosto je bil to »fižol pa kaula« (koleraba). »Najboljša kavla je rasla v Krvavi Peči in na Blokah, čeprav se ne ve, kaj je vplivalo na to, zemlja ali višina,« pove Vera. »Ljudje so se norca delali, da gredo v Krvavo Peč na žegnanje na kavlo, saj sveti Lenart goduje novembra; takrat je bila kavla že pobrana. Povabili so se na kavlo pa na bob, ki ob slani ni pozebel.« Pogosto so za južno ali večerjo skuhalo tudi »krompir pa kaula«. Jed je bila precej gosta; postregli so jo v skupni skledi. Gospodinje so dodale malo kropčka, torej vrele slane vode, po vrhu pa jed zabelile z ocvirki. Kadar je poleg krompirja in kavle v loncu še fižol, je jed temnejše barve; na Blokah ji rečejo trojka. Gospodinje so žlico masti v tem primeru dodale že med kuhanjem, medtem ko so kavlo in krompir vedno zabelile šele na koncu. Trojka je bolj zimska jed, podobno kot kašnato zelje, za katelega so zmešali pol zelja in pol kaše ter dodali žlico masti, da je bilo bolj gostljato. Tudi na Veliki Slevici je

bilo kašnato zelje pogosto na mizi za južno ali za večerjo, podobno kot repa in krompir ali pa fižol.

Opoldne si je lahko sledilo več riht. Zelje je bilo pogosto na jedilniku; včasih so ga jedli kar trikrat na dan. Za prvo rihto opoldne so na Osolniku npr. skuhalo zelje ali repo, zraven pa postregli v kosih krompir (krompir) ali pa koruzne ali krompirjeve žgance. Za drugo rihto so krompirjeve žgance prelili z žmitki – tako so rekli kislemu mleku, ki so ga prevreli.

Za malo južno je bila mediana solata. To je bil narezan bel kruh, ki so ga polili z vinom ali žganjem in posladkali. Pojedli so tudi vse tisto, kar je ostalo od opoldne.

Za večerjo so jedli solato, krompir, kašo. Na Velikem Osolniku so od solat pripravljali zeleno solato, glavnato (iz zelja), stročji fižol, ki so mu rekli »natiški fižol« in krompirjevo solato. »Solata je potrata, pouna usta, prazna rät,« so povedali etnologinji Anki Novak na Veliki Slevici.

Na Osolniku je bila kaša za »pabulšək« (priboljšek). Zabelili so jo z maslom: po skledi so z žlico v kašo napravili luknje, v katere so zlili mas-

lo in to imenovali poštegana kaša. Mlečna kaša je morala imeti prav posebno moč, saj je bila povezana s prazniki. Na mleku pečeno kašo so posuli s sladkorjem in zabelili z maslom ter jo ponudili na vse tri svete večere ob božiču. Tudi na kresni večer je bila na mizi pečena mlečna kaša z maslom in sladkorjem; zraven sta sodila še solata in krompir.

Za večerjo so skuhalo krompir v župi, jedli zabeljen krompir ali pa krompir v oblicah in kislo mleko. Poleti je bil za večerjo češpovec – skuhalo so češplje, zraven jedli v oblicah krompir ali pa so v češpovec narezali žitni kruh. Pijači so rekli češpovec tudi takrat, ko so jo skuhalo iz suhih češpelj.

Za priboljšek oz. »pabulšək« so ob delavnikih na Osolniku na vrsto prišli tudi poparjeni blinci. Posuli so jih s sladkorjem in zabelili z maslom. Na Veliki Slevici so bili blinci iz kvašenega testa; spekli so jih na plehu in pečene razrezali. Za »pomazilu« oz. premaz so uporabili belo moko in kislo mleko. Ponekod so blince narezali v bel močnik, ki so ga nalašč skuhalo bolj redko in ga zabelili z maslom.

Večkrat so za večerjo skuhalo koruzni močnik. Močnik je imel v naših krajih še druga imena: pri Žnidarju na Veliki Slevici so mu rekli »mil pogled«, pri Dednikarju pa »ta mehka prata«. (Prata pomeni pečenko.)

Kadar so na Slevici meli proso ali ličkali koruzo, je večerji sledil še za povečerki, ki so ga sestavljali zaviti kruh, bel kruh, štrukeljci, šnops in frišen mošt, kakšno sadje in jabukov kruh.

Med prebiranjem zapisov etnologinje Anke Novak izpred dobrih 60 let (hrani SEM) in ob branju starejših zapiskov mojih pogovorov z Vero ugotavljam, kako povsem brez mesa in z zelo malo kruha je izgledal jedilnik za ljudi, ki pa so za delo potrebovali precej energije. Kakšne praznične jedi so si v velikaških koncih pripravljali za žegnanje in ob praznikih pa prihodnjič.

Viri: Gradivo Orlovih ekip iz leta 1960 – zvezek Anke Novak (hrani SEM), osebni arhiv Janka Gačnika. Ustni vir: Vera Gorjup (po zapiskih)

Tradicionalno na glavo

Luka Jakše | foto: Tadej Bavdek, Špela Jakše Andolšek

Začelo se je že nekaj mesecev prej. Nihče ni hotel izreči tistega stavka: »Saj letos gremo spet!« a ko je bil izrečen, poti nazaj ni bilo. Iskali smo le še sotrpine, avanturiste in pogumna dekleta ter fante, da se nam pridružijo.

Ze tretje leto zapored smo namreč 1. januarja izvedli tradicionalni velikonočni skok v Rašico. Ne, ne gre za napačno ali pa morda tudi, kdo bi vedel. Teorij, zakaj je Inšpektor Muki pred tremi leti na Facebooku napovedal 1. tradicionalni velikonočni skok, je toliko, da ima lahko vsak svojo. Je bila to njegova poteživščina, morda lapsus ali pa le človeška napaka dan po Silvestrovem. O tem bo najbrž izgovorjenih še veliko besed.

Čprav ne moremo trditi, da smo kakšni pionirji prvojanuarskih skokov, saj jih že celo večnost prakticirajo v številnih krajih tako po Sloveniji kot svetu, smo kljub temu postali zanimivost za številne nejeverneže, fribce, še najbolj pa družjenja željnih občanov in gostov iz Ponikev. Zadeva je prerasla svoje okvire, saj nam zdaj gledalci že diktirajo (točno) uro skoka. Letos smo se res prikazali nekoliko kasneje, vendar smo na dela prost dan vendar gospodarji svojega časa.

Na srečo je bila slaba volja zaradi zamude kmalu pozabljena in s šilcem poguma smo se lahko osredotočili na taktične vidike prvega podviga v novem letu. Po skupnem pozdravu nas je tri-

Najmlajša udeležena Maša in Lan

najst deklet, fantov in dva sedmošolca (Lan Klarič in moja Maša) vzelo zalet in skočilo v Rašico. Po podatkih Arsa je imela 8,6 stopinj Celzija. Preden se boste zgrozili, naj povem, da je lani imela le 4 stopinje in, če me spomin ne vara, 6,4 stopinje pred dvema letoma. Po skoku smo se presenetljivo dolgo zadržali v vodi; nekateri so celo malo plavali. Seveda enkrat ni nobenkrat, zato smo skok ponovili.

Potem ko smo ugotovili, da smo še vedno za kaj in da nismo za v staro šaro,

smo se odšli segret v edini resen lokal v občini, ki svojih strank nikoli, niti za ta velike praznike, ne pusti pred zaprtimi vrati.

Kaj nam je tega treba?

Da bi to pojasnili, bi se verjetno morali vrniti v konec leta 2021. Morda je bil vpliv korone, morda polne lune ali pa je šlo za trenutek navdiha, ko sta Inšpektor Muki in Mičo prišla na to idejo. Ker sem večkratni zmagovalec stav (nikakor ne edini) z vašim Inšpektorjem, a do zdaj še nisem prejel nobene kompenzacije, sem bil prepričan, da tudi iz te moke ne bo kruha.

A glej ga zlomka, ko sem tistega dne stopil na dvorišče, sem zagledal Inšpektorja v bermudah, kratki majici in s klobukom na glavi. Na nogah par japonk, okoli vratu pa brisačo. Seveda Mičo nikoli ne razočara glede modnih preferenc in je prišel oblečen v krasno hawaijsko srajco in slamnik.

Za zgodovino je treba napisati, da sta novodobne igre skoka v Rašici tistega leta najprej odprla onadva. In kot bi rekel Inšpektor: »Šele potem si se ti prišutilil.«

Glede zgodovine skokov je omembe vreden še vsaj dogodek, povezan z Antonom, ki je lansko leto gotovo postavil neformalni rekord iz Grmade do Gaja. Rabil je vsega 45 minut, da je prišel do doma in od tam naprej z avtomobilom, da bi z lastnim telefonom ovekovečil skok. No, letos je tudi obljubljal, da pride, a mu je bilo prijetneje na Grmadi.

In kaj naj odgovorim na zastavljeno vprašanje? Nič, zakaj pa ne. Naslednje leto pa pridite še v večjem številu – skočit ali pa se malo pridružiti.

Razstava in ocenjevanje poprtnikov na Vidmu

Dragica Heric | foto: dr. Jernej Stare

Članice Društva podeželskih žena Dobropolje-Struge so v sodelovanju z Zvezo kmetic Slovenije ter Občino Dobropolje 4. in 5. januarja 2023, na sveti večer pred praznikom Svetih treh kraljev, pripravile 12. razstavo in 10. ocenjevanje poprtnikov na državni ravni. Sodelovale so tudi članice Društva podeželskih žena Velike Lašče ter posameznica in posameznik iz Velikih Lašč in vsi so za svoje poprtnike prejeli zlata priznanja. Nevenka Peterlin iz Dolščakov je prejela vse možne točke.

Na ocenjevanje in razstavo je bilo prinesenih 47 poprtnikov. Vsak je bil drugačen, izviren po kraju in domišljiji ustvarjalke oziroma ustvarjalca; vsi so bili zelo lepi. Tričlanska strokovna komisija v sestavi Beti Vrščaj, Nežike Režek in Zdenke Škrabec je po ocenjevanju odločila, da podeli 41 zlatih ter 6 srebrnih priznanj. Trije poprtniki so dobili vse možne točke, med njimi tudi poprtnik Nevenke Peterlin iz Dolščakov. Veliko poprtnikov je bilo iz sosednjih društev podeželskih žena: Sončnica Grosuplje, Ivanjščice iz Ivančne Gorice ter tudi iz Velikih Lašč. Sodelovali so tudi posamezniki iz občin Ribnica, Ig, Škofljica, Cerknica in Velikih Lašč. Skupaj je bilo na ocenjevanju in razstavi pet poprtnikov iz Velikih Lašč in vsi so bili zlati. Pekli so jih Jožefa Škrabec, Zdenka in Klemen Škra-

bec, Magdalena Peterlin in že omenjena Nevenka Peterlin.

»Poprtniki so bili različni, saj je tradicija peke poprtnika različna od kraja do kraja; vsem je skupno, da se ohranja dediščina,« je povedala Zdenka Škrabec. Dodala je, da je med vsemi ocenjenimi poprtniki bil tudi kakšen z manj soli, manj ali preveč pečen, nasploh pa so dodatki, kot so sol, sladkor in arome, pač stvar posameznega okusa. Škrabčeva meni, da bi bilo smiselno ocenjevanje nadgraditi z razdelitvijo poprtnikov na tiste, ki kažejo bolj novejšo vsebino, in tiste, ki imajo ljudsko izročilo posameznega kraja. Poprtnik so nekoč pekli po vsej Sloveniji; še vedno ga pečejo žene, dekleta, kmečke žene predvsem v osrednji Sloveniji. Z ohranjanjem in prenašanjem znanja na mlade pa so začeli prav v Velikih Laščah, pove Zdenka Škrabec.

Podelitev priznanj so v Vidmu zaključili s kratkim kulturnim programom; za popestritev dogodka so poskrbeli ljudski pevci Zarja, ki so zapeli kar nekaj trikraljevskih pesmi.

Kot je povedala predsednica Društva podeželskih žena Dobropolje Struge Marija Nučič, je na ocenjevanju in razstavi vsako leto več kruhov. Še večje veselje je organizatorjem, da speče veliko kruhov mladih, tako fantov kot deklet ter otroci iz vrtca. Kot vsako leto tudi letos ni manjkal poprtnik iz doma Svete Terezije na Vidmu.

Upokojski kotiček

Jožica Mavsar Nosan, predsednica DU | foto: Jožica Mavsar Nosan, Nataša Škulj

V prazničnem decembru smo obiskali adventni Zagreb, ki je prestolnica Hrvaške. Mesto se razprostira ob obeh bregovih reke Save. V starem delu je veliko muzejev in galerij ter zagrebska katedrala.

Žal je veliko starih stavb po obnovi leta 2020 ponovno poškodovano zaradi potresa in jih ponovno obnavljajo. Podnevi smo obiskali muzej Nikola Tesle, kjer je razstava starih avtomobilov, koles, motorjev, letal in tramvajev; spustili smo se v rudnik in v dvorani opazovali poskuse z elektriko.

Nikola Tesla je bil izumitelj in inženir. Patentiral je več kot 700 patentov in prejel več nagrad. Delal je v Mariboru, Budimpešti, v Parizu in v Ameriki. Umrli

pa je revent 7. januarja 1943 v hotelu New York, star 80 let.

Ogledali smo si Dolnji grad in se z vzpenjačo povzpeli na Gornji grad. Vzpenjača vozi le 66 sekund. Sprehodili smo se po ulici, ki jo še vedno osvetljujejo plinske svetilke. Vsak večer jih dva zaposlena prižigata in zjutraj ugašata. Na

Markovem trgu stoji cerkev sv. Marka z zanimivo streho. Zanimivost je tudi top na obzidnem stolpu, iz katerega se vsak dan točno opoldne oglasi strel. Žal katedrale nismo obiskali, ker jo obnavljajo.

Ko se je znočilo, smo ob nešteto lučkah doživeli praznični utrip mesta.

Vaša priljubljena destinacija na Turjaku bo kmalu ponovno odprla svoja vrata. Pridružite se nam in postanite del ekipe v okrepčevalnici Rozika. **Iščemo delavne roke na vseh področjih dela v piceriji in gostilni.** Za več informacij se nam s svojimi podatki javite na elektronsko pošto: marija.zavirsek@gmail.com. Z vami bomo stopili v stik v najkrajšem možnem času. Kmalu na snidenje.

Od akcije do realizacije

Danijela Gruden, TDT | foto: TDT

Zavzeli smo se in izdelali trajni podstavki, ki bo služil tako naši praznični smreki kot tudi za ostale različne priložnosti.

Zavzeta člana Dejan in Rok sta prevzela gradbena dela in delo odlično opravila. Lepo je bilo videti tudi nekoga, ki ni naš član in je samovoljno pristopil k delu.

Iskrena hvala tudi Občini Velike Lašče za vso pomoč.

»Nagajiva snežinka« na Turjaku

Meta Kovačič, TDT | foto: TDT

V decembru, prazničnem mesecu, pripravi TD Turjak predstavo za najmlajše. Tudi letos ni bilo drugače. Gostovali smo Nagajivo snežinko v izvedbi Družinskega gledališča Kolenc.

Otroci so skupaj s starši napolnili Turjaško dvorano in radovedno prisluhnili igrici, v njej sodelovali in se nasmejali. Domov smo vsi odšli bogatejši za lepe misli, prijazne nasmehe in tople objeme, ki sta nam jih podarili nastopajoči snežinki. Z veseljem smo sprejeli tako pomembna darila, ki jih lahko podarimo prav vsak dan vsem našim bližnjim in jim s tem polepšamo dan.

*Naj se, kot veje v nebo,
širijo med nami lepe besede,
topli objemi in iskrene želje!
Srečno v novem letu 2024!*

TD Turjak

Turjaška praznična smreka

Danijela Gruden, TDT | foto: TDT

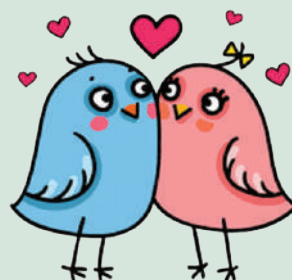
Tudi letos praznična smreka lepša podobo turjaškega kraja. Za njeno postavitve so združili moči člani PGD Turjak in člani TD Turjak.

Za njeno okrasitev so poskrbeli učenci podružnične šole Turjak, za osvetlitev pa je poskrbela Občina Velike Lašče.

Vsem iskrena hvala!

Turistično društvo Turjak
vabi otroke na gregorjevo
delavnico
IZDELAVA GREGORČKOV
sobota 9. marec 2024
od 10:00 do 11:30,
dvorana Doma krajanov Turjak

Zaželjena je prijava na e-naslov:
tdturjak@gmail.com

Manjkal je le sneg

Zdenka Zabukovec | foto: Eugen Šerbec in Zdenka Zabukovec

Društvo za ohranjanje dediščine je na Gradežu pripravilo že 16. razstavo jaslí v skritih kotičkih vasi. Od 17. decembra 2023 do 7. januarja 2024 je bilo na koncu na ogled 281 jaslí različnih oblik, velikosti in iz najrazličnejših materialov. Škoda le, da nam narava letos ni naklonila snega, da bi bilo vzdušje še bolj čarobno.

Božične pesmi in božični kruh

Ko je razstavo na uvodni prireditvi slovesno odprl član upravnega odbora društva Roman Jeglič, so za prijetno razpoloženje božične pesmi zapeli naši Krheljčki in župnijski zbor iz Škocjana.

Kar dvakrat (26. decembra in 2. januarja) je obiskovalce s prijetnimi zvoki iz lajne in zanimivega srednjeveškega inštrumenta oprekla zabaval naš stari znanec Vlado Nunčič. Poleg božičnih pesmi nam je pripravil tudi nekaj klasike.

Ob zaključku razstave sta z ubranimi glasovi navduševali pevski skupini Borovničke in Alegria. Takrat so obiskovalci lahko pokušali in občudovali hlebce božičnega kruha poprtnika. Poleg nekaj naših članic so ga napekle tudi članice TD Lavrica. Obiskovalcem je šel zelo v slast in narezani koščki so hitro skopneli.

Množica obiskovalcev iz vse Slovenije

Z avtobusi so se na ogled pripeljali člani planinskega društva iz Slovenske Bistrice, turističnega društva iz Zadvara ter starejši skavti in člani Karitasa iz Cerknega. Ob priložnostnem klepetu smo spoznavali obiskovalce še iz mnogih drugih slovenskih krajev.

Prizadevni vodniki in drugi dežurni člani

Ogled je po vasi ob določenih urah vse dni potekal v spremstvu vodnikov. Obiskovalci so se lahko okrepčali in za darila nakupili domače izdelke. Navdušile so jih najrazličnejše jaslice, postrežba in gostoljubnost domačinov. Niso mogli prehvaliti vodnikov, ki so se vsak dan trudili, da so poleg opisa razstave razložili vse o sušenju sadja in drugi dejavnosti društva ter navedli še marsikatero zanimivost v vasi in celotni občini.

Odmevi v javnosti

O naši razstavi so poročali na radijskih postajah Zeleni val, Radio Sraka in Ognjišče. Daljši članek je bil objavljen v Slovenskih novicah, krajša novica pa v časopisu Dnevnik ter v TV prispevku na Kanalu A. Obvestila o razstavi so bila tudi v drugih medijih.

Vsako leto veliko novih jaslí

Po oceni idejnega vodje razstave Marka Šavlija je bilo letos novih okoli 100 jaslí. Nekateri jasličarji so naši stalni razstavljalci, mnogi pa svoje umetniške želje na novo prispevati ali samo posoditi za razstavo. V vasi so nam nekaj primerkov prinesli celo anonimni darovalci. Vsa leta se čudimo, koliko različnih idej, velikosti in oblik se je že nabralo, koliko različnega materiala ... Vedno več jaslí je tudi iz tujine (Peru, Ekvador, Aljaska, Mehika, Kenija, Egipt, Vietnam, Tajska, Madagaskar, Jordanija, Mjanmar, Tenerife, Poljska idr.).

Od blizu

Frančišek Mavec nekaj mesecev živi v sosednjih Malih Lipljenah. Po 50 letih življenja v »betonski džungli«, kot se je izrazil, si je »za dušo« zaželel življenja na vasi, v naravi. Ni mogel verjeti, kako se med razstavo lahko sprehaja po vseh naših dvoriščih, kar v Ljubljani ne bi bilo možno; pohvalil je prijazen odnos vaščanov. Domiselna se mu zdi označitev krajev jaslí z baklami in osvetljenimi lesenimi repaticami, kar je povečalo prazničnost; hkrati se je ohranila prvinskost. Razmišlja, da bi si razstavo ogledal še enkrat podnevi. Zagotovil je, da se bo udeležil našega Pohoda po Trubarjevi rojstni fari, saj se rad sprehaja v naravi.

Iz Ljubljane in okolice

Tanja in Peter Rakovec sta se na ogled na povabilo naše članice pripeljala iz Ljubljane. Nista pričakovala, da bo razstava tako pestra; sploh se nista mogla načuditi, da so vsake jaslice malo drugačne. Pohvalila sta bakle in repatice, ki so pričarale prijetno intimno vzdušje. Tudi njima bi bilo zanimivo priti še podnevi, saj bi bil ogled takrat spet drugačen. Kar nekaj jaslic sta poslikala, ker nista mogla izbrati samo onih, ki bi jima bile najbolj všeč.

Iz Kamnika pod Krimom je z mamu Maruško in njeno prijateljico na povabilo našega člana prispel Dejan Letnar. Njega so navdušile najmanjše jaslice v orehovi lupini, škatlici od vžigalic in še posebej izrezljane iz roga. Maruška pa se je korak za korakom razveselila vsake postavitve in kot starejša obiskovalka zelo ceni naša prizadevanja za ohranjanje dediščine.

Vse obiskovalce smo članice in člani povabili tudi na druge naše prireditve, še posebej na osrednji Praznik suhega sadja, in veliko jih je obljubilo, da se vidimo tudi takrat.

3. pohod iz Roba na adventno tržnico v Velike Lašče

Dragica Heric | foto: Dragica Heric

Krajevni odbor ROB in krajevni odbor Rute sta minuli december organizirala pohod iz Roba na Levstikov trg v Velike Lašče, kjer so ob petkih in sobotah v okviru Festivala božičnega kruha Velike Lašče 2023 potekale adventne tržnice. Letos so k sodelovanju povabili tudi PGD Rob; udeležba je bila rekordna; pohod je tako postal tradicionalen.

V soboto, 23. decembra 2023, se je ob 18. uri na igrišču v Robu zbralo približno 50 pohodnikov iz Roba in okoliških vasi. V lepi in topli decembrski noči so se podali skozi Dolščake, mimo vasi Gradišče skozi Tomažine, Marinčke in Logarje do Podsmreke.

V središču Podsmreke je pohodnike čakalo presenečenje v obliki kuhanega vina, čaja in slastnih palačink. Po okrepčilu ni bilo težko prehoditi še zadnjega dela poti iz Podsmreke do Velikih Lašč, kamor so prispeli okrog 20.30. Nekaj časa se je skupina pohodnikov zadržala

še na Levstikovem trgu v Velikih Laščah; potem so se z organiziranimi zasebnimi prevozi odpravili nazaj proti Robu.

Na tem mestu velja tudi omeniti opažanje pohodnikov, da bo potrebno nekako spodbuditi dogajanje na trgu, saj je bilo že drugo leto zapored ob našem prihodu na trg dogajanje zelo klavarno.

V Robu je pohodnike čakal sprejem članov Gasilskega društva Rob in otvoritvena slovesnost ob novi fasadi gasilnega doma PGD Rob. Sledilo je prijetno druženje krajanov in članov gasilskega društva.

Jubilant 90-letnik Anton Žužek – prijatelj, lovec in čebelar

Tomaz Marolt, član UO LD Velike Lašče in
predsednik ČD Velike Lašče | foto: Tomaz Marolt

Člani velikolaške lovske družine in čebelarskega društva Velike Lašče z veliko hvaležnostjo, spoštovanjem in najlepšimi željami čestitamo dolgoletnemu članu Antonu Žužku ob visokem, devetdesetletnem življenjskem jubileju, ki ga bo praznoval v mesecu februarju 2024. Zato bi radi, da o tem jubileju izvedo tudi njegovi lovski in čebelarski prijatelji in znanci.

Rodil se je 9. februarja 1934 na Jakičevem pri Velikih Laščah v kmečki družini, na kmetiji, ki je v posesti rodobine Žužek že več generacij. Vse svoje življenje živi in dela na kmetiji na Jakičevem. Čebelarstvo ima pri Žužkovih že dolgo tradicijo – preko 100 let, saj se je s čebelarstvom ukvarjal že njegov stari oče, ki je tudi eden od ustanovnih članov čebelarskega društva v letu 1909. Ko si je uredil življenje in osnoval družino, se je februarja 1963 včlanil v LD Velike Lašče ter naslednje leto opravil lovski izpit in postal polnopraven in aktiven član zelene bratovščine. Že kmalu po vstopu v LD je bil vključen v delo upravnega odbora, v nekaj mandatih kot gospodar LD, kinološki referent in prevzemnik uplenjene divjadi, saj je bila nekaj let pri njih tudi hladilnica za uplenjeno divjad. Bil je mentor več pri-

pravnikom. V svoji lovski karieri se je ukvarjal tudi z rejo psov za lov in iskanjem zastreljene divjadi po krvni sledi. S svojimi krosledci braki je pomagal izslediti več kot 300 osebkov zastreljene divjadi v bližnjih in bolj oddaljenih lovskih družinah, od tega 10 medvedov in 27 jelenov. Anton Žužek je eden od ustanovnih članov Lovskega kinološkega društva Kočevje v okviru ZLD Kočevje. V svoji lovski sobi skrbno varuje in neguje trofeje svoje dolgoletne lovske kariere. Dobro se spomni dogodka pri iskanju zastreljenega medveda v eni od bližnjih LD pred leti, ko se je medved, ki sta ga s psom zasledovala, zagnal nazaj proti njemu. Zadnji trenutek se mu je izognil, da ga ni medved podrl s telesom. Zagrabil pa ga je za spodnji del noge in mu s kremplji raztrgal hlače in čevljev. Drugih poškodb k sreči ni utrpel.

Za svoje vestno delo tako pri delih v lovišču kot pri opravljanju funkcije gospodarja lovske družine ga je LZS odlikovala z Redom za lovske zasluge III. stopnje. Leta 2012 ga je LD za dolgoletno vestno in požrtvovalno delo v matični LD Velike Lašče imenovala za častnega člana. Anton Žužek je prejemnik več priznanj Kinološke zveze Slovenije in Lovskega kinološkega društva Kočevje. Leta 2023 je dobil tudi jubilejni znak za 60 let zvestobe zeleni bratovščini.

Tudi pri delu s čebelami je zelo uspešen. V Čebelarsko društvo Velike Lašče se je vpisal leta 1945 in bil od takrat naprej dejaven in napreden čebelar. Opravljal je različne funkcije v UO ČD. V svoji karieri je čebelaril z do 70 čebeljimi družinami, vedno le v AŽ panjih. Sedaj ima 56 čebeljih družin, od tega 39 gospodarskih, ostalo pa so rezervne družine. V najboljših čebelarskih sezonah pred mnogimi leti je natočil v povprečju tudi 76 kg medu na panj; rekord ene družine ima 106 kg v enem letu. O teh številkah medenih donosov lahko sedaj le sanjamo. Za delo s čebelami je dobil več visokih priznanj s strani ČZS – Odlikovanje Antona Janše I. stopnje in Regijske čebelarske zveze Petra Pavla Glavarja. Tudi moje čebelarjenje se je pričelo s podarjenim rojem od Antona Žužka.

Dragi lovec in čebelar, prijatelj Anton Žužek, člani Lovske družine Velike Lašče in Čebelarskega društva Velike Lašče ti ob tvojem častitljivem jubileju 90 let iskreno čestitamo. Želimo ti še obilo zdravja in veliko prijetnih trenutkov na zelenih stečinah in pri tvojih marljivih čebelah.

Darilo boginje Diane iz lovišča LD Velike Lašče

**Tomaž Marolt, član UO LD Velike Lašče in
predsednik ČD Velike Lašče | foto: Tomaž Marolt**

Juretu Jakliču, enemu naših mlajših članov zelene bratovščine LD Velike Lašče, je boginja Diana v avgustu 2023 v srcu oz. osrednjem delu našega velikolaškega lovišča podarila uplenitev trofejnega jelena, kakršnega bi si v svoji zbirki želel vsak lovec.

Jure je s svojim očetom Romanom, ki je tudi član LD, več popoldnevo zapored hodil in opazoval dogajanje v lovišču, kjer se v zadnjih letih opaža večjo številčnost jelenjadi. V Mišji dolini, na predelih, kjer se v zadnjem obdobju intenzivno gospodari s kmetijskimi kulturami, večja številčnost populacije jelenjadi pomeni večjo obremenitev okolja in večji riziko za nastajanje škod po divjadi. Naša LD je zaradi povečane prijave škode po divjadi od Ministrstva za kmetijstvo prejela izredno odločbo o predčasnem pričetku odvzema jelenjadi, od Zavoda za gozdove pa dovoljenje za izvedbo dvoletnega plana odvzema že v prvem letu, če bi bilo to potrebno. Juretov oče je revirni vodja revirja Hribi in vsakodnevno pregleda vsaj del svojega revirja. Tako je nekega poznega popoldneva pri vračanju domov nad naseljem Črni Potok opazil jelena, kakršnega tudi sam od blizu še ni videl. O dogodku je povedal sinu Juretu. Najprej Jure očetu niti ni verjel, da se po lovišču sprehaja tako veličasten jelen. Zato sta naslednji dan odšla na kraj, kjer je Roman opazil kapitalca in sta si na ugodnem položaju z dobrim pregledom na okolico uredila skrivališče – čiček. Tistega srečnega popoldneva za Jureta se je izza grmovja, še pred mrakom, kot da je jelen hotel, da se podari Juretu, na razdalji, ki je zadoščala za lovsko pravičen in etičen strel, prikazal jelen, katerega rogovje je bilo tako veličastno, da sta ga oba kar opazovala. Imela sta dovolj časa, da sta ga lahko dobro ocenila in

Jure se je šele potem, ko se je jelen v celoti prikazal izza ovir, odločil za uplenitev. Presrečnemu Juretu je lovski blagor najprej zaželel njegov spremljevalec – oče Roman. Jure Jaklič je mlajši, prizadeven član LD Velike Lašče in je imel skladno s poslovníkom LD glede odstrela jelenjadi v letu 2023 pravico do odstrela trofejnega jelena. Uplenjen jelen je bil star po oceni 7 let; trofeja je bila neuradno ocenjena z 225,86 točkami, kar je po kriterijih točkovanja LZS zlata medalja. To je verjetno eden lepših trofejnih jelenov, uplenjenih v letu 2023 daleč naokrog. Uplenitelju Juretu Jakliču člani Lovske družine Velike Lašče izrekamo lovski blagor!

Lovci z odvzemom in svojimi deli sledimo Letnemu načrtu lovišča, ki ga določi in potrdi Zavod za gozdove Slovenije. V letu 2023 smo zabeležili rekordno visok odzem osebkov jelenjadi ter divjega prašiča iz lovišča LD Velike Lašče – še nikoli toliko. Poleg izvajanja lova smo člani LD opravili in evidentirali tudi 1622 prostovoljnih delovnih ur. V to kvoto spadajo gradnja lovskih objektov, krmljenje, košnja ... Organizirali smo tudi delavnico – naravoslovni dan za šolsko mladino ter se udeležili delovne akcije – pomoč prizadetim v poplavah v Mozirju.

MEGADOM
URESNICI IDEJE CENEJE!

VSE VRSTE TALNIH OBLOG **MEGA CENE**

vinil laminat karamika topli pod

MEGADOM | RIBNICA | 01/8351 640

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

STEKLARSTVO

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Duh Taizeja zavel tudi do Velikih Lašč

Marko Gruden

Letošnje novo leto se je več kot 5000 mladih iz 48 držav sveta odločilo preživeti v Ljubljani. Naše glavno mesto je bilo določeno za gostiteljico 46. Evropskega srečanja mladih, ki ga vsako leto organizirajo bratje iz Taizeja.

Taize tudi v Velikih Laščah ni čista neznanka – mladi so tudi iz naših krajev zadnja desetletja odhajali in v mirno vasico v Franciji, kjer se bratje trudijo z mislijo na mir in solidarnost povezati mlade katoličane, protestante in pravoslavce. Nekateri iz naše župnije so se podobnega srečanja med Zahodom in Vzhodom, takrat še razdeljenima z železno zaveso, v Ljubljani udeležili leta 1987, drugi pa so se udeležili kasnejših novoletnih srečanj v različnih evropskih mestih.

Kaj je tako posebnega na tem srečanju? Mladi ne spijo v hotelih in hostliih, ampak pri družinah, ki jih sprejmejo za nekaj dni pod svojo streho. Žal župnija Velike Lašče zaradi preslabe povezanosti javnega prometa ni bila izbrana za eno izmed župnij gostiteljic, kar pa ni pomenilo, da mladi tu niso našli gostoljubja. Ker je bila najbližja gostiteljska župnija Škofljica, je to sicer prineslo nekaj dodatnih logističnih zahtev, a tudi to ni bilo ovira.

Srečanje je sestavljeno iz jutranje taizejske molitve v župniji gostiteljici, pogovorov, opoldanske molitve v ljubljanskih cerkvah, delavnic na najrazličnejše teme in večerne molitve v Stožicah. Sploh zadnje je bilo nekaj nepredstavljivega – polna Arena Stožice, mladi iz vseh koncev Evrope in širše, tišina in spevi.

Ko so v sredini decembra objavili, da potrebujejo nastanitev za še 2000 mladih, smo se vabilu odzvali tudi sami. V naše pisarniške prostore v Ljubljani smo prinesli napihljive blazine in nekaj hrane, da smo lahko sprejeli 3 Poljakinje in deklet iz Ukrajine. V nedeljo, na zadnji dan starega leta, smo pobrali še dva fanta in se odpeljali v Velike Lašče. Po maši smo se ustavili še na kavi, ogledali pa smo si tudi naše kraje in cerkev na Veliki Slevici. Ob slikanju s konji na Ulaki smo bili deležni tudi mavrice v cellem loku.

Naslednji dan je deklet iz Poljske na klarinet skupaj z velikolaškimi orglami zaigralo Sveto noč, mladi romarji, ki so spali v naši župniji, pa so si ogledali tudi Trubarjevo domačijo.

Več pa v utrinkih gostiteljev:

V mladih letih sva se kot dijaka in kasneje študenta udeleževala evropskih novoletnih srečanj mladih, ki jih prireja skupnost bratov iz Taizeja v Franciji. Tako sva imela priložnost obiskati kar nekaj evropskih mest in se tam srečati z mladimi iz mnogih evropskih držav. Vedno sva imela pozitivno izkušnjo; deležna sva bila neverjetne odprtosti in gostoljubja družin, ki so bile pripravljene v svoje domove sprejeti popolne tujce, jim nuditi svoj čas, hrano, spoznavati različne kulture in krščanske vere, jih za nekaj dni vzeti za svoje. S teh srečanj smo se domov vračali z zavedanjem, da smo si kljub različnosti tako zelo podobni – bratje v Kristusu. Taizejski duh se da še globlje začutiti v Taizeju, majhni vasici v Burgundiji, kamor predvsem v poletnih tednih prihajajo iskalci miru z vsega sveta; nekateri ostanejo tam tudi več tednov, celo mesecev. Tudi sama sva se tam napajala ob izviru Miru in kasneje tja nekajkrat popeljala tudi najino družino.

Najina velika želja je bila, da bi lahko gostoljubje, ki sva ga bila tolikokrat deležna, nekoč lahko povrnili. Zelo sva se razveselila novice, da bo tokratno novoletno srečanje mladih v Ljubljani in hvaležna sva župniji Škofljica, da nas

je sprejela kot eno izmed gostiteljskih družin; skupaj smo gostili 74 mladih iz 8 držav.

V naš dom smo sprejeli dve dekletki s Poljske, Marysio in Karolino. Večkrat sta poudarili, kako zelo gostoljubni in prijazni smo Slovenci in kako čudovito deželo imamo. Skoraj 5 tisoč mladih iz Evrope in Egipta je bilo nastanjenih skoraj izključno le pri družinah, kar je prava redkost. Slovenci smo se resnično izkazali kot izjemni gostitelji, ki smo mlade romarje crkljali tudi z bogato slovensko kulinariko kljub priporočilu o skromnem zajtrku in kosilu. Mnogi so mladim razkazali tudi lokalne geografske in kulturne znamenitosti.

V teh štirih dneh smo mladim dali svoj čas, svoj dom, a dobili mnogo več. Doživeti silvestrovo na festivalu mladih, kjer poka od mladosti, veselja do življenja, spoštovanja drugačnosti, iskanja tistega, kar nam je skupnega, in doživeti 10-minutno tišino 9-tisočglave množice v Areni Stožice – neprecenljivo!

Ajda in Simon Kokej

Prišli so v četrtek pozno zvečer; ura je bila že krepko čez deset. Toliko časa je v župniji Škofljica trajalo razporejanje mladih romarjev na nastanitve in Jože je čakal do zadnjega. Že na dvorišču so se predstavili: Hanna in Jan iz Nemčije ter Lukian in Luka iz Romunije. No, to bo pa zanimiva kombinacija, sem pomislila. Ob čaju in pogači so malo več povedali o sebi. Petintrideset- in osemnajstletna Romuna živita v manjšem mestu ob ukrajinski meji; Lukian je pravnik, Luka pa še srednješolec. Jan je doma iz mesta Singen ob Bodenskem jezeru; Hanna prihaja iz Stuttgarta; oba študirata v Tübingenu. Ob tem sva se spogledala. Kako je mogoče, da sta se

znašla ravno na Rašici, rojstni vasi Primoža Trubarja, ki mu je ob pregonu iz domovine prav mesto Tübingen dalo zatočišče in ga sprejelo z akademskim spoštovanjem. Tam se je tudi rodila slovenska pisana beseda. Seveda nista vedela, kdo je bil Primož Trubar in kaj je tam počel, kar je razumljivo za mlada naravoslovno usmerjena Nemca. Takoj je bil izdelan načrt o ogledu Trubarjeve domačije. Spat smo šli krepko čez ponoč in vedela sem, da bodo naslednje noči kratke s premalo spanca.

Sledili so štirje dnevi, ko smo dihali duh Taizeja ob jutranjih in večernih pogovorih z mladimi romarji, ki so v naju prebudili še žive spomine na čas, ko sva bila tudi sama udeleženca tovrstnih srečanj. Opazovala sva različnost najin mladih gostov in se ob tem zabavala: Nemca tiha in zadržana, Romuna ob vsakem vprašanju pripravljena na razpravo; Nemca ob dogovorjeni uri pri mizi oz. avtomobilu, Romuna še v pižamah; Nemca z vprašanji o znamenitostih Ljubljane, Romuna pa, kje je v Ljubljani mogoče jesti čevapčiče.

Ogled Trubarjeve domačije na novega leta dan, ki ga je kljub zaprtju omogočil direktor Zavoda Trubarjevi kraji Matjaž Gruden, je bila res dodana vrednost k vsem vtisom o Sloveniji, ki so si jih mladi romarji v teh štirih dneh nabrali. Zaključno dejanje je bilo novoletno kosilo ob naši družinski mizi, ki se ga je udeležila tudi hčerina družina in nas je povezala v eno veliko mednarodno družino.

Ob slovesu sta Hanna in Jan obljubila, da bosta obiskala Trubarjev grob v Tübingenu in v našem imenu prižgala svečko. Kako je svet majhen, če so srca velika in odprta.

Marija in Jože Stritar

Vtisi mladih romarjev:

Če bi morala taizejsko srečanje v Ljubljani opisati s tremi besedami, bi uporabila tri besede: posluš, pozornost in gostoljubnost. Začela bom z zadnjo: zame je bila to prava lekcija gostoljubja in prijaznosti, ki sem ju doživela pri naši gostiteljski družini. Pa ne le to – zelo sem bila ganjena nad odprtostjo in zanimanjem ljudi, ki mi jih je Bog poslal v tem času. Ob pogovoru z mnogimi mladimi mislim, da je večina od nas izkusila resnično »biti doma«: biti sestavni del družine, župnije, »biti doma« v medsebojnih odnosih, v Cerkvi. Da ne bi zamudili vseh teh preprostih potez, besed, subtilne Božje dobrote in nežnosti, ki se razodeva v našem vsakdanjem življenju, smo morali biti pozorni in znati prisluhniti. Poslušati, kako se je Božja beseda učlovečila v določenih ljudeh, nepričakovana srečanja in predvsem molitev, ki je med nami povezala toliko različnih ljudi; tistih, ki so služili, tistih, ki so skušali najti svojo pot, in tistih, ki jim je Taize blizu. Brat Matthew je v svojem pismu za leto 2024 zapisal, da je »poslušanje dejanje ljubezni« in »ko nekoga nesebično poslušamo, mu damo prostor za obstoj«. S temi mislimi se vračam iz Ljubljane; s konkretnim in vsakodnevним trudom, ki ga zmorem vsak dan, a nanj tako pogosto pozabim ... Ljubezen v svoji nežni prisotnosti, ki se izraža v tako preprostih dejanjih, na dosegu vsakega izmed nas.«

Marysia, 25 let, Poljska

Rada bi se zahvalila vsem za to prekrasno izkušnjo. Čudoviti ljudje ste in počutila sem se resnično ljubljeno.

Karolina, 25 let, Poljska

Tradicija prednovoletnih srečanj živi

Srečo Knafelc | foto: Srečo Knafelc

Prednovoletni čas je čas obračuna našega delovanja med letom, priložnost, da se kot prijatelji in tovariši pogovorimo o vsem, kar nas povezuje, in tudi o tistem, kar nas včasih jezi. Tokratno srečanje 15. decembra 2023 na Turjaku je naredil še posebej zanimivo pisatelj Lenart Zajc, ki je predstavil tudi svoj roman – trilogijo *Odred*, v kateri se loteva teme partizanskega upora. Pozornost si zasluži že zato, ker so redki avtorji, ki se v današnjem podivjanem času še lotevajo tematike odpora na pozitiven način.

Navajam del ocene knjige Ane Geršak, MMC, program ARS: »*Odred* je prvi del ambiciozno zasnovane trilogije o slovenski partizanski gverili in organiziranju prvih upornikov. Ozadje nastanka romana je podrobneje opisano v spremni besedi, v kateri Tone Kregar vzpostavi navezavo s slovenskim partizanskim komandantom Stanetom Semičem - Dakijem, avtorjem spominov *Najboljši so padli*.«

Srečanja sta se udeležila tudi podpredsednik Mestnega odbora Jože

Hartman, ki je v svojem nagovoru kot živa priča dogajanja v okupirani Ljubljani orisal stanje duha v takratnem času, in Jurij Kogej, predsednik sosednje organizacije ZZB »*Odmev Mokrc*«.

Med pogovorom je bil izveden glasbeni vložek; prisotni so s prostovoljnimi prispevki zbrali skupaj 150 evrov za obnovo bolnice Franje, porušene v zadnji naravni stihiji.

Kot vedno smo večer zaključili s gostitvijo v organizaciji skupine Janeza Lukančiča; v gostilni Kukelj so za nas

spekli pehtranko velikanko (glej fotografijo!). Nato smo še dobro uro izmenjevali medsebojne misli v tovariškem druženju.

Izkoriščam priložnost, da vse članke društva in seveda tudi vse občane povabim na prvi dogodek v letu 2024, in sicer na razstavo NOB 1941–1945, ki si jo lahko ogledate do 11. februarja v predprostoru dvorane KUD Turjak. Dostop do razstave bo možen med delavniki, lahko pa me tudi pokličete na telefon 041-289-417 in se dogovorimo za ogled.

Člani Lions kluba Ribnica smo dobrodelni in solidarni

Peter Tanko | foto: Peter Tanko

Člani Lions kluba Ribnica smo bili tudi letošnji december dobrodelni in solidarni. Že tradicionalno smo izvedli dobrodelno akcijo obdarovanja oskrbovancev v socialnovarstvenih ustanovah z raznovrstnimi poticami v domovih za ostarele v Ribnici, Loškem Potoku, na Vidmu in v Zavodu Prizma v Ponikvah. Razdelili smo 28 potic.

Akcija obdaritve na vseh predstavljenih lokacijah nas je navdala s hvaležnostjo, da lahko pomagamo. Skupaj smo preživeli čas, prežet s srčnostjo, veseljem, kar nam bo dobra popotnica za izvajanje tovrstnih akcij tudi v prihodnje.

Hkrati smo izvršili plačila zbranih 3.500,00 EUR za sedem prizadetih posameznikov (starejših samskih oseb – vsakemu po 500,00 EUR) iz Koroške, kot pomoč za sanacijo po avgustovskih poplavalah.

Še naprej se bomo trudili pomagati po najboljših močeh.

Joga na Turjaku

Vabljeni na jogo ob četrtnih ob 18.15 uri na Turjak.
Klavdija 040 810 527

Očistimo čustva in dobro dihajmo

foto: freepik

Čustva so gonilna energija, ki nas motivira za razne aktivnosti. Brez njih bi šli težko naprej, saj vemo, kako je, ko nimamo pravega elana in zavlačujemo z obveznostmi. Ko pa je prava izbira, kar nas veseli, uživamo v tem. Moramo pa jih stabilizirati, kajti preveč ali premalo navdušenja deluje na telo obremenjujoče, povzroča napetosti telesa, zato se je treba sprostiti, saj je to ključ do zdravja. Če ni pravega pretoka po telesu, to pelje v notranji stres; ravnovesje v telesu se počasi ruši in po določenem času se pojavijo zdravstvene težave. Negativna čustva, kot so tesnoba, trema, strah, samospoštovanje, panika, jeza, žalost, zamera, skrbi, sovraštvo itd., zmotijo naravni tok energije in spodbujajo prekomerni odziv organov, pretirano pozitivna pa preveč pozitivnih čustev. Stalno si nalagamo ogromno obveznosti, a nobene ne odstranimo, sploh pa ne čustev. V vsakem organu domujejo določena čustva; z delom na njih s posebnimi kratkimi vajami in tehnikami dihanja vzdržujemo ravnotežje in se v pravem času znebimo boleznih, sploh tistih prepogostih v današnjem času. Med dihalnimi vajami najdemo sebi najbolj harmonično tehniko, ki nas polni, motivira, osvobaja, umirja ... V VELIKIH LAŠČAH SMO z JOGO ob sredah in posebej Z DELOM NA ČUSTVIH, kar pa delamo sede na stolih.

Informacije na 041-397-789 Darinka

NOGAVICE BREZ ELASTIKE

- ✓ primerne za diabetike
- ✓ brez elastičnega traku
- ✓ pospešujejo cirkulacijo

Za naročila pokličite: **069 716 350**
ali

 obiščite spletno stran:
www.stumfki.com

**UPORABI KODO:
TROBLA10**

**za dodatnih 10%
popusta na celotno
ponudbo**

6 parov ženskih nogavic le **12,96 €**

*Ko nekdo, ki ga imaš rad,
postane spomin,
spomin postane zaklad.*

Zahvala

STANISLAV GRADIŠAR

z Rašice (1934–2023)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, darovane svete maše, cvetje in sveče. Zahvala tudi g. župniku Andreju Ojstrežu, pogrebni službi Zakrajšek, pevcem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Zahvala

JANEZ PLANINC

(1949–2023) iz Velikih Lašč

Ob boleči izgubi dragega brata, strica in bratranca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, sveče in sv. maše ter izrečena sožalja. Hvala g. Mirku Modicu za besede slovesa. Posebna zahvala g. župniku Andreju Ojstrežu, pevcem in pogrebni službi Zakrajšek. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Sestra Silva in nečak Sašo

Zahvala

ZOFIJA KOBÉ,

roj. OBLAK

1939–2023

iz Velikih Lašč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo osebju Zavoda Sv. Terezije na Vidmu, kjer so ji zadnji dve leti lajšali trpljenje, pogrebni službi Zakrajšek in gospodu župniku Andreju Ojstrežu za lepo opravljeno zadnje slovo, kolektivu ZD Dr. Janeza Oražma Ribnica, vaščanom za darovane mašne namene in sveče. Hvala vsem ljudem, ki so jo poznali in jo imeli radi.

Žalujoči vsi njeni

*Mama je angel sama,
pa angela ne potrebuje.
Njej je naloga dana,
da druge varuje.
(Tone Pavček)*

Zahvala

VERONIKA MIHELIC

Velike Lašče (1944–2023)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem ter vaščanom za darovane svete maše. Še posebej se želimo zahvaliti vsem, ki so nam ob nenadni izgubi mame stali ob strani. Hvala tudi gospodu župniku, pogrebni službi Zakrajšek in pevcem, ki so ji zapeli ob zadnjem slovesu.

Vsi njeni

Nagradna križanka

Nagrajenka iz Troble št. 7 je Barbara Vilfan.

							SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	MAJHNO STOJALO	POMOR	DENUNCIACIJA	TALENT	NASELJE V SPODNJI SAVINJSKI DOLINI	UMBERTO NOBILE	PREBIVALEC DAMASKA	PRIVRŽENKA ARIJANSTVA		
							BODRILLO, STIMULACIJA										
							LASTNIK TOVARNE										
							JUHI PODOBNA JED						MITJA IRŠIČ				
							KEM. ELEMENT (I)				UMETNO USNJE						
							OČAK IZ SV. PISMA				OSKAR DEV						
TROBLA	PODJETJE ZA PRENOS PISEM	SKUPINA OSMIH PEVCEV	ŽGANJE IZ VINSKIH DROŽI	NAPRAVA, KI ODDAJA TULEČ ZVOK	TOMAŽ LISEC	DEBELEJŠA PALICA PREVLEKA NA ŽELEZU			KRAJŠA OBLIKA IMENA ADOLF				ČRTOMIR NAGODE				
VASICA JZ. OD VELIKIH LAŠČ								OPOZORILO, GRAJA	SPANJE, SPANEC	SESTAV Z LOKOMOTIVO IN VAGONI							
VARSTVO, ZAŠČITA								GRŠKA BOGINJA JUTRANJE ZARJE		NASELJE ... NA KOROŠKEM DEL ROKE							
OSTANEK PODRTEGA DREVEŠA					AVGUST ČERNIGOJ			KNJIŽEVNIK ŽUPANČIČ	BRAZILSKI NOGOMETAS				ZGLED	MESTO NA JUGOZAHODU SIBIRIJE	GROBO OBDELNA DESKA ZA PLOT		
RUDNINA BARIJEV SULFAT, BARIT						DALJŠA VRSTA VOZIL							VPREŽNA ŽIVAL				
GLAVNO MESTO GRČIJE						DELEC SNOVI				VAS NA GORIČKEM							
						IZAKOV SIN				4. IN 16. ČRKA							
TROBLA	BOLEZEN ŽIVALI IN LJUDI, RABIES	NALIŠPANOST															
		STARINOSLOVEC															
RIBIŠKA PRIPRAVA, MREŽA NA OBROČU				PLIN V ZRAKU					PRAVNICA NA NOTARIATU								
				IZDELOVALEC MREŽ													
ELEKTRIČNA CESTNA ŽELEZNICA								POVZETEK	DRAG, ZLAT OTROK								
ERNEST HEMINGWAY			HRBET KOVANCA														
			KAREL DOBIDA														
KNJIŽNI JUNAK JOSIPA VANDOTA						KOS CELOTE											
						OKUS ČASA											
MESTO NA SREDNJEM POLJSKEM						KOS POHIŠTVA											
						VITEŠKO OROŽJE											
IGNACIJ LOJOLSKI			IZUMRLI GLAVONOŽEC														
			TANTAL														
PARIŠKA KATEDRALA																	
OSMANSKI VOJAŠKI POVELJNIK				4. IN 1. ČRKA ABECEDE				EMA KLINEC									

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, ali ga oddajte v tajništvu občine oziroma pošljite na naslov trobla@velike-lasce.si. Rešitve sprejemamo do **20. marca 2024**. Izžrebanec bo prejel nagradni bon in bo objavljen v Trobli št. 2.

KNUT
SVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

*Z vami
in za vas že
30 let*

NAJUČINKOVITEJŠA TOPLLOTNA ČRPALKA

NIBE F2120

**NEO NIJE
PROSTOR
TO NIBI
BREAKTHROUGH
HOUSE
WARMING**

080/71-72 | knut.si

TOPLLOTNE ČRPALKE **NIBE** nibe.si

KAMINI **Contura** contura.si

Subvencija

NEO NIJE PROSTOR TO NIBI BREAKTHROUGH HOUSE WARMING

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 7,99 €/mesec
- paketi NEO po enotni ceni že za 28 €/mesec

* več na www.telekom.si

DELOVNI ČAS

PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00
SOBOTA 8.30 - 11.30

 Telekom Slovenije

Za mlade in mladostne!

Novi Hyundai i20.

5 Garancije
(na celotni življenjsko dobo)

8 Garancije
(na baterijo)

Povprečna poraba goriva: 4,985 – 6,137 l/100 km, emisije CO₂: 112,89 – 139,40 g/km.

Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolne. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

 HYUNDAI

Avtohiša Zalar d.o.o.,

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče, 01 7881 999, 031 331 920, prodaja@avtohisazalar.si, www.avtohisazalar.si

VSE LEPO

v prihajajočem letu 2024!

www.kzlasce.si

lokalno. domače. naše.

Lokacije naših mesnic:
VELIKE LAŠČE, LOŠKI POTOK, STARI TRG, NOVA VAS

MESO SLOVENSKEGA POREKLA

Sveže meso, meso za žar, zorjeno meso, ...

www.kzlasce.si

lokalno. domače. naše.

odkup živine

odkup mleka

trgovski center

mesnica

kmetijska trgovina

potujoča trgovina

bar

odkup palet

PRIBA

OKNA

KVALITETA
VARNOST
VARČNOST
disajn

**VRHUNSKA KVALITETA IN
BREZČASEN DIZAJN**

051 402 780 / info@priba-okna.si / www.pribaokna.si
Obrtna cona Ločica pri Turjaku

Za lep nasmeh skrbimo že 25 let

 invisalign®

bredent
medical

- Preventivni pregledi in posveti
- Konzervativa
- Protetika
- **BRENT SKY** implantati
- Nevidni ortodontski aparat **INVISALIGN**
- Ortopansko slikanje zob

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija | **25 let**

Adamičeva 30 | 1290 Grosuplje | T +386 1 787 34 13 | M +386 41 723 731

AVTOSERVIS
Rigler
INFO@RIGLER.SI WWW.RIGLER.SI

SERVIS VSEH VRST TER ZNAMK VOZIL
BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO
AVTOMOBILSKA ASISTENCA IN POMOČ NA CESTI
SERVIS IN POLNENJE AVTOKLIME
VULKANIZERSTVO IN PRODAJA PNEVMATIK
KLEPARSKA TER LIČARSKA POPRAVILA
PRANJE IN KEMIČNO ČIŠČENJE
MENJAVA AVTOSTEKEL

POGODBENI SERVIS TER CENITEV VOZIL
ZA VSE ZAVAROVALNICE

VSE KAR VAŠE VOZILO POTREBUJE

 GENERALI
POGODBENI SERVIS

 triglav
POGODBENI SERVIS

KOMPOLJE 77
1312 VIDEM-DOBREPOLJE
041-580-295, 041-990-868

Za varno prihodnost vaše lastnine in vas samih - zavarujte se z nami!

ZAVAROVALNO ZASTOPANJE
Boštjan Rojc s. p.

Trubarjeva cesta 67, 1315 Velike Lašče
m: 031 777 945, e: bo.rojc@gmail.com

 SAVA
ZAVAROVALNICA

 VZAJEMNA
AVTOMOBILSKA ZAVAROVALNICA

 PRVA
PRVA OŠEBNA ZAVAROVALNICA, d.d.

 GENERALI

I just

Spletna Trgovina

www.NalakirajNohte.si

NailBar

Salon
Tečajji
Svetovanje

Stritarjeva cesta 2 Velike Lašče

051 355 062

KOLEDAR PRIREDITEV

februar/marec

četrtek, 1. februar, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

POTOPIŠNO PREDAVANJE:
KRISTIЈAN SRPČIČ –
FILIPINI

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

sobota, 3. februar, od 9.30 do 12.30

Trubarjeva domačija, Rašica
DELAVNICA STRIPA Z
DAVIDOM KRANČANOM

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 3. februar, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

DOMEN VALIČ:
ŽIGOLO S. P.

(HVALA LEPA, Domen Valič s. p.,
vstopnice na eventim.si)

ponedeljek, 5. februar, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

četrtek, 8. februar, od 9. do 16. ure

Trubarjeva domačija, Rašica
SLOVENSKI KULTURNI
PRAZNIK

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

četrtek, 8. februarja, ob 18. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

PRIREDITEV OB
KULTURNEM PRAZNIKU
Ob 100. obletnici rojstva
Marije Gorše Perhaj

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

nedelja, 11. februar, ob 16. uri
Športna dvorana, Velike Lašče

PUSTNO RAJANJE V
VELIKIH LAŠČAH

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

ponedeljek, 12. februar, ob 18. uri
Glasbena šola Ribnica

GLASBENA MAŠKARADA

(Glasbena šola Ribnica)

četrtek, 15. februar, ob 19. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

POGOVOR Z AVTORJI:
Žiga Bižal

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

petek, 16. februar, ob 19.30
Levstikov dom, Velike Lašče

5. ABONMAJSKA PREDSTAVA:
REVIZOR

v izvedbi Šentjakobskega
gledališča Ljubljana

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 17. februar, ob 19. uri

nedelja, 18. februar, ob 18. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

VELIKOLAŠKI KINO: GEPACK

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

petek, 23. februar, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

ROK ŠKRLEP:
RECEPT ZA SREČO

(Kulturno umetniško društvo Pridiprav)

sreda, 1. marec, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče
dr. MARTINA MALEŠIČ:

PROJEKT IZGRADNJE
ZADRUŽNIH DOMOV

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

Ponedeljek, 4. marec, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

četrtek, 7. marec, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

9. STRITARJEV VEČER:
IGOR KARLOVŠEK

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

sobota, 9. marec, od 10.00 do 11.30
Dom krajanov Turjak

DELAVNICA IZDELOVANJA
GREGORČKOV

(TD Turjak)

četrtek, 14. marec, ob 19. uri
Trubarjeva domačija, Rašica

VEČER VELIKOLAŠKIH
USTVARJALK S PREPLETOM
POEZIJE MARIJE GORŠE
PERHAJ

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 16. marec, ob 19.30
Levstikov dom, Velike Lašče

6. ABONMAJSKA
PREDSTAVA: TIH VDIH

v izvedbi Mestnega gledališča
Ljubljanskega

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

petek, 22. marec, ob 18. uri
Dom krajanov, Rob

PRIREDITEV OB
MATERINSKEM DNEVU

(KUD Rob in Podružnična šola Rob)

sobota, 23. marec, ob 9. uri
Turjak

TEKMA POKALA
TRADICIONALNIH LOKOV

(LK Turjak)

nedelja, 24. marec, ob 16. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

PRIREDITEV OB
MATERINSKEM DNEVU

(DPŽ Velike Lašče)

ponedeljek, 25. marec, ob 18. uri
Glasbena šola, Velike Lašče

PRIREDITEV OB
MATERINSKEM DNEVU

(Glasbena šola Ribnica)

sobota, 3. in 17. februar
med 8. in 11. uro

na trgu pred Levstikovim domom
VELIKOLAŠKA
TRŽNICA

17. februarja bo obratovala tudi
izmenjevalnica oblačil v
Levstikovem domu.

Če bi še kdo želel prodajati na
velikolaški tržnici, naj stopi
v stik z nami!